

N:o 11

15. X. 1930.

HERÄÄ SUO!
Sanoista teko!

HELSINKI, Pörsimiehenk. 3
Oiva Savanto

Aktivistisi

PERÄSEINÄJOEN SANKARIPATSAS

Irtonumero 3 mk.

ROVANIEMEN RAUTAKAUPPA OY

ROVANIEMI

PUHELIN 23

Akkunaverho- ja Paitatehdas Oy.

TAMPERE

Suosittellemme hyvän maineen ja suuren
levikin saavuttaneita:

AKKUNAVERHOJA

SÄNKYPEITTEITÄ

PÖYTÄLIINOJA

sekä

PAITATEOKSIA

TIEDÄTTEKÖ

että varastossamme aina löytyy huolellisesti
valmistettuja HUONEKALUJA halvalla yksin-
kertaisimmista hienoimpiin.

A. SILANDER.

KOKKOLA - Pormestarink. 10 - Puhelin 86

HÄMEENLINNA - Linnank. 3 - Puhelin 246

Kauppakomppania OY

KOKKOLA - Puh. 375

Kaupungin suurin vaatetusliike.

Osakeyhtiö Alfr. Björklund

Perust. 1878
KOKKOLA

**Siirtomaa-, Kangas- ja
Lyhyttavaroita**

sekä kotimaisia

Tehdastuotteita

Tukuttain ja Vähittäin

RUDOLF ASPIN

ENSI LUOKAN

SIVILI- ja SOTILASPUKIMO

Kokkola - Torikatu 16

Puhelin 232

Sähköosoite: Asp

Varastossa: Koti sekä ulkolaisia kankaita, turkis-
tarpeita, valmiita pukuja y.m.

Axel Silén

KELLO- ja OPTILLINEN LIIKE

KOKKOLA - Puhelin 56

Sulkeudumme arv. ostavan yleisön suosioon.

HUONEKALUT

velvoittaa oikea LAPUAN HENKI ehdot-
tomasti ostamaan liikkeestämme. Ainoa
suomalainen huonekaluliike Vaasassa, jon-
ka kanta kommunismiin nähden on ollut
aina selvä.

VAASAN HUONEKALULIIKE

VAASA. Vaasap. 9 - Puh. 1481

OULU. Pakkahuoneenk. 13 - Puh. 1173

TOIMITUSKUNTA:

K. R. Kares. Vihtori Kosola (vastaava päätoimittaja). Iivari Koivisto. Vihtori
Herttua. Vilho Viita (toimitussihteeri). Yrjö Nikula (taloudenhoitaja). Kustaa
Lahdensuo. Antti Isotalo. Paavo Osola. Heikki Jokilahti. Juho Ekola.
O. A. Hokkanen. Juho Tala. R. von Essen. Hille Sipilä. Arvo Sihto. Martti
Rantanen. Kalle Varpula. Viljo Knaapi. V. Särkijärvi. Lemni Laakso. Onni
Porkka. Matti Similä. Heikki Alamäyry. Lauri Haikola.

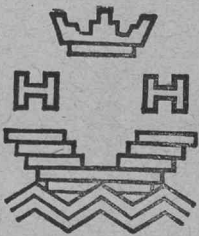
SUOMALAISET!

HUOM.!

Helsinkiin matkustavien on hyvä tietää, että pääkaupungissamme Pitkäsillan lähellä vilkasliikkeisimmässä keskuksessa on Suomalainen Matkailijakoti **ARENA**, osoite Siltasaarenk. 11, C hiss, 6 kerr.

HUOM.! Siistit huoneet, halvat hinnat ja **SUOMALAINEN KOHTELU.**

HOTELLI HELSINKI

Hallitusk. 12 Puh.keskus 30 701
**UUSIN JA AJANMUKAISIN
HOTELLILIKE**

Matkustajahuoneita kaikkine mukavuuksineen Smk. 40:— alkaen vuorokaudelta. Liikemiehille erikoisia näytechuoneita vierashuoneineen. Tyylikäs, avara juhlahuoneisto. Viihtyisät yksityishuoneet.

SÄHKOLAMPPUJA,
MOOTTOREITA,
TARVIKKEITA,
SÄHKÖJOHTO-
ASETUSTARPEITA,
RADIOITA.

A.B. VOLTAM O.Y.

Sähköjohtoasetusliike VAASA.
Puh. 401.

Vaasan Pukutehdas Oy.

Vaasa

Sähköosoite: Pukutehdas .. Puhelin 1507.

Meidän valmistamamme **Diagonaalit**

URHEILUPUKU

on jokaisen toimen miehen puku.

LAPUAN AUTOKESKUS O.Y.

LAPUA

Puh. 159

Chevrolet, Pontiac, Oakland

Ensiluokkainen korjauspaja.
Varaosia. Autokoulu.

Vuota- ja Nahkaliike

Vaasa
Puh. 636.

S. VUORIO

MAALAUS-, TAPETTI- ja MATTOLIIKE

Helsinki Unioninkatu 30.

*

Alallaan monipuolisin liike maassamme.

Valikoima suurin.

Hinnat huokeat.

Rauhalan Rohdoskauppa

OULU

Kirkkokatu 21 — Puhelin 404

SUOSITELLAAN!

Lapualaiset y.m. huomatkkaa!

Olen tilaisuudessa entisistä tunnetusti halvoista hinnoista vielä halventamaan hintojani, koska liike on nyttemmin siirretty omaan taloon

Oskarin kadulla.

Varastossa tunnettuja lahtelaisia huonekaluja y.m. kaikkea laatua.

AUKUSTI RAUTAKORPI .. Lapua.

Huonekalu- ja Ruumisarkkuliike. Puhelin.

Lapualaiset Huom.!

Aistikkaimmat syys- ja talvihaivat ostatte edullisimmin meiltä

HATTU- JA TURKISLIKE

AILI LEHTINEN

Suuri valikoima turkiksia.

Vaatikaa aina kirjansitojaltanne kirjojenne kansiin

Näsijärven lumppupahvia

sillä pahvimme on paras ja kestävin.

AB. NÄSIJÄRVEN PAHVITEHDAS OY.

PISPALA.

Paikkakunnan suurin ja todella huolella hoidettu

Kello- ja Kultasepäneliike

on

O.Y. TOIVANEN

Vaasassa, Hovioikeudenp. 19.

HUOM.! Työ erittäin aistikasta.

Helsingin Osake Pankki

**Omat rahastot
210 miljoonaa**

tarjoaa tallettajille varman sijoituksen ja

suurpankkien

edullisimmat ehdot.

*Korko lisätään 4 kertaa vuodessa
pääomaan.*

**Taitoa,
tarkkuutta
ja hyvän
aseen**

tarvitsette kaataaksenne täydessä vauhdissa olevan metsänasukkaan. Valitkaa metsästystoveriksenne joku alluuetelluista haulikoista ja panoksista, niin tulette olemaan tyytyväinen.

HAULIKOT:

Geco m/27 — Sauer Sohn m/VIII — Jansen
Fils — Geco m/28 — Ideal — FN Browning
Automaatti — Belgialainen Iver Johnson —
Amerikalainen Stevens.

PANOKSIA:

Savuttomalle ruudille Express ja Geco
Mustalle ruudille Tell.

S K O H A

**SUOJELUSKUNTAIN KAUPPA
OSAKEYHTIÖ.**

HELSINKI - Kaivokatu 6

Puhelimit: Myymälä 29064, konttori ja tukku-
myynti 28089 ja 38264.

TOSI LAPUAN

-liikkeen omaava henkilö on myöskin arvostelu-
kykyinen tietääkseen, mistä ostaa huonekalut, sillä

E. Kutvosen Huonekaluliike

on Etelä-Pohjanmaan suurin ja monipuolisin ja
myöskin kilpailukykyinen liike.

Sulkeutuen ostavan yleisön suosioon

E. Kutvosen Huonekaluliike

Vaasa - Puh. 600.

E. Irjalan Huonekaluliike

Omist. E. Kutvonen - Puh. 17 15.

E. Kutvosen Huonekaluliike

Seinäjäki - Puh. 2 28.

E. Kutvosen Ruumisarkkuliike

Seinäjäki - Puh. 2 28.

SINIRISTIN MERKEISSÄ

olipa kysymys lipusta tai
margariinista.

**SUOMEN
MARGARIINITEHDAS Oy.**

TAPETIT

**Talonomistajain
Keskuksesta**

Helsinki

Aleksanterinkatu 10. 2 kerros. Puh 27472.

M. A. SLOTTE & Co

KOKKOLA

Puh. 76

PIETARSAARI

Puh. 2 09

Paikkakuntien suurin

**KENKÄ-, NAHKA- ja
VALJASKAUPPA.**

Sekunda kalosseja myydään:

Miesten 40:—, Naisten mustia 30:—,
vaaleita 35:— pari

Eteenpäin!

Vaalien aika on siis ohi, eduskunta kokoon-tuu. Jos millä, niin lapuanliikkeen taholla on jännityksellä seurattu tapahtumien kulkua noina vaaliaikoina. Kuten tässä lehdessä jo aikaisem-min kirjoitettiin, ei kansamme päässyt vaalei-hin läheskään täysin niissä merkeissä, jotka kan-sanliike piirsi, sillä puolueintohimot taaskin ja vieläkin astuivat pelaamaan huomattavaa osaan-sa tässä yhteisessä päivän suurkysymyksessä.

Nyt on aika katsella, mikä oli ja mikä on ole-va suoritettujen vaalien tuloksena. Jos lapuan-liikkeen asettama vaatimus isänmaallisten vaali-liittojen muodostamisesta olisi saatu kaikkialla toteutetuksi, olisi, se nähdään nyt vaalinume-roista, ilman muuta saatu ehdoton porvarillinen kahdenkolmasosan enemmistö, joka kommunis-tilakien hyväksytyiksi tulemiseen vaaditaan. Nyt saatiin eduskuntaan tarkalleen vähin tästä pää-määrästä, 134 porvarillisiin luettua edustajaa, sosialistien saadessa kommunistien avulla 66.

Päivälehdissä on jo paljon ehditty kirjoittaa arveluja ja laskelmia tämän tuloksen johdosta, tuloksen, joka äkkiä katsoen tietysti näyttääkin mitä ilahduttavimmalta. Meistä tuntuu kuitenkin siltä kuin voitonnumerojen huumauksessa ei olisi aivan tarkkaan syvennytty asiaan.

Ensiksi: ovatko kaikki 134 "porvaria" täysin varmoja porvareita, s.o. tässä tapauksessa hen-kilöitä, jotka ilman muuta suostuvat äänestä-mään kommunistilakien puolesta? Me epäilem-me. Erikoisesta ruotsalaisesta vasemmistosta on valittu myös edustaja, tosin vain yksi, mutta tässähän juuri yksi voi ratkaista asian. Eräät lehdet pitävät myös itsestään selvänä, että uuden pienviljelijäin puolueen nyt ensi kerran eduskuntaan saama mies voidaan lukea tähän yhteisrintamaan. Mekin toivomme sitä, ja olisi-han se mitä luonnollisinta, vaikkakaan tämä edustaja ei ole tullut valituksi isänmaallisesta vaaliliitosta.

Mutta sitten: kuinka jakautuvat ruotsalaisen kansanpuolueen miehet eduskuntaryhmitykses-sä? Lapualaisia lasketaan siellä heistä olevan 8 — siis 12 heistä ei ole liikkeemme kannalla. Lisäksi tiedämme, että eräät heistä jo ehdolle asettelun aikana ja sittemmin vaalipuheissaan suoraan alleviivasivat sitä, että he eivät tule näitä lakiehdotuksia hyväksymään. Näin m.m. julistivat kaikki Vaasan läänin pohjoisesta vaa-lipiiristä valituiksi tulleet ruotsalaiset, luvultaan neljä. Sama lie ollut muissakin vaalipiireissä asianlaita. Miten nyt nämä miehet lopulta teke-vät? Pysyvätkö he ottamassaan asenteessa vai saadaanko heidät järkiinsä? Siinä kysymys, joka ainakaan tätä kirjoitettaessa ei vielä ole selvä.

Olettakaamme, että mainitut edustajat liittyi-sivät sosialisteihin (maalaisliiton ja edistyspuo-lueen vasemmiston suhde kai on selvä senjäl-keen kuin heidän puolueensa ovat ilmoittaneet seisovansa tiukan tullen kokonaisuudessaan näi-den lakiesitysten takana). Niin, jos syntyy yli 66:n nouseva vasemmisto, silloin ei asia ole toi-vottua tietä järjestettävissä.

On myös arveltu, että sosialistit lopultakin pakosta menevät polvilleen, s.o. katsovat tur-vallisimmaksi itselleen antaa lakiehdotuksille hyväksymisensä. Mutta puolueen paavi Tanner-han on juuri huomattavalle ransk. lehdelle anta-massaan haastattelussa ilmoittanut tästä otak-sumasta aivan jyrkästi eriävän kannan: ei mis-sään tapauksessa!

Yksi mahdollisuus on kesällä jo "välitysesi-tyksenä" tehty n.k. Kivimäen linja, jonka hy-väksymiseen arvellaan sosialistien alistuvan. Mutta, jos kesälliset merkit paikkansa pitävät, hallitus ei tule menemään tähän kompromissiin, eikä ainakaan kansanliike tule siihen tyyty-mään.

Me olemme siis erittäin merkillisten kysy-mysmerkkien edessä. Luonnollisinta olisi, että koko 134-luku edustajia lopultakin saataisiin yh-teisen asian puolelle. Jos heitä kaikkia kuiten-kaan ei saada, saavat vastaan asettajat itse, se on meidän suoraan sanottava, kantaa seurauk-set, jotka ymmärrettävästi eivät tule olemaan helpot kantaa. Näistä "hoipertelijoista" nyt lop-pukädessä riippuu, annetaanko puoluepolitiikan särkeä nyt rakennettu isänmaan kivijalka ja saattaa tilanne pisteeseen, josta voivat alkaa uudet, odottamattomat tapahtumasarjat. Sillä, niinkuin kansanliikkeen puolesta niin moneen kertaan on vakuutettu, asiaa ei missään tapauk-sessa tulla jättämään puolitiehen.

Meidän valtioelämämme historiassa on nyt käännekohta, jollaisia on vain harvoin. Pienikin vikapisto voi merkitä ja varmasti merkitsee är-syttävää signaalia, jonka kaiku saapuu soitta-jalleen takaisin muodossa ja laajuudessa, jota sen aiheuttaja ei varmastikaan osaa — jos ei halua osata — arvioida.

Olemme jo tänä kansanliikkeen aikana seiso-neet monessa tienmutkassa, ja askel on reip-paasti kulkenut viitottua suuntaa. Se tienhaara, missä nyt seisomme, on samalla sekä sumuinen että selvä. Me tulemme keinolla tai toisella pi-tämään huolen siitä, että tie lopuksi tulee vie-mään päämäärään. Ei mitään tinkimisiä! Suo-raan eteenpäin! Kommunismi, jonka jo olemme miltei tainnoksiin lyöneet, ei tule enää nostä-maan päätänsä! "Valoin vannottu pyykki py-syy!" Auringon on noustava!

— Abraham Lincolnin elämä Emil Ludwigin ku-vailemana liittyy suuriin elämäkerta-romaneihin, jollai-sia äskettäin on ilmestynyt suomeksi saman tekijän monu-mentaalinen "Napoleon" sekä Mikuschin "Mustafa Ke-mal". — Vasta Ludwigin luoma elämäkuvauus antaa täyt-tä oikeutta tuolle itseoppineelle kansanmiehelle, josta tu-lee maailman suurimman tasavallan johtaja. Hän ei ole paljoakaan kirjoista oppinut, mutta osaa luonnostaan ih-misten käsittelytaidon, valtiotaidon, sotataidon. Siten hän ratkaisee maailmanhistoriallisia problemeja ja suurtyönsä päätettyään perii traagillisen palkan: samana hetkenä kuin hän ojentaa voitettulle sovinnon käden, hän kaatuu kiih-koisen salamurhaajan luodista. Erikoisesti tänä aikana ovat tällaiset elämäkerrat erinomaisen kasvattavaa luke-mista. — Teos on samanaikaisesti ilmestynyt 12 eri kie-lillä. Professori J. Hollon suomennos sisältää 592 sivua ja liitekuvia. 75.—, sid. 90.—.

Mietteitä

Danielson-Kalmarin puhuessa

Vilkkaitten kättentaputusten ja suosiohuutojen raikuessa astuu toisten tukemana puhujalavalle hopeahapsinen, horjuva vanhus. Pieni olennotaan, laiha kasvoiltaan. Monituhantinen kansanjoukko, joka kaartin maneesiin on kokoontunut, pidättää suosionosoitusten lakattua hengitystään ja korokkeelta kaikuu (kovaääniset pitävät huolta puheen kuulumisesta) kirkas, terävä ääni. Tulee väkisinkin mieleen kauhavalainen puukko — mahdollisimman hienoksi teroitettu. Hän aloittaa vaatimattomasti, mutta kohta kuuli ja oivaltaa, että hänen puheessaan on voimaa ja pontta. Hän tempaa kuulijan mukaansa heti vastustamattomasti. Tuossa ei puhu puoluepolitiikka, vaan ehdottomasti suuri, isänmaataan rakastava Suomen kansalainen. Hänen sanansa henkivät lapualaisuutta, mutta emme kuitenkaan voi väittää, että Lapuan liike olisi luonut hänet tai hän Lapuan liikkeen. Hänen sydämensä on jo vuosikymmenet sykkinyt voimakkaasti isänmaalle, hän on kortensa kantanut yhteiseen kekkoon. Mutta silti hän puhuu kuin nuorukainen, ainoastaan paljon viisaammin, suuren neronsa ja pitkän kokemuksen perusteella. Hän ruoskii ja iskee. Hän sanoo suoraan, mitä ajattelee ja hänellä on oikeus sanoa. Hän vakuuttaa, perustelee ja todistaa. Vasemmisto huutaa: Vapaus, veljeys ja tasa-arvo. Hänen sotahuutonsa on: Vapaus ja totuus.

En käy referoimaan hänen puhettaan, koska se ensiksikin ottaisi liian suuren tilan, toiseksi hän puhuu meille kaikille tuttuja asioita. Mutta tapa ja todistelu, miten hän sanansa sovitaa, saa kuulijan puolelta vissiä vastakaikua, horjuvimmankin vasemmistoporvarin, joiden päämies myös saa osansa yhteisestä pippurista. Hän myöntää rehellisesti muutamien meidän eturivimme miesten ansiot, mutta hän paljastaa myös heidän erehdyksensä ja rikoksensa. Jotain samallaista sai tuntea lapualaismarssin aikana, Kosolan terävästi viskatessa puheensa salamoita. Miten erilaisia nämä puheet ovat ulkoasultaan, mutta miten samallaisia yhteiseltä suurelta sisällöltään ja jalolta päämäärältään. Hänessä asuu tulinen sielu, mahtava henki, joka täydellisesti voidaan rinnastaa Kosolan voimakkaan persoonallisuuden kanssa. Hänen puheensa keskeytetään useita kertoja vilkkain hyvähuudoin ja voimakkain kättentaputuksin. Hän antaa satikutia meidän ruotsalaistemme johtomiehille, hän paljastaa meidän vasemmistomme ja yleensä koko venäläisyyteen perustuvan sosialidemokratiamme mädännäisyyden, hän ruoskii horjuvia ja omaa etuaan ja kunniaa tavoittelevia keskustapomojamme. Mutta hän ei sittenkään kaiken uhallla vaivuta meitä pessimismin, niinkauan kuin "meillä on suojanamme Lapuan liike ja Pekka Svinhufvudin hallitus" (Vilkkaita suosionosoituksia). "Mutta taistelua on käytävä, se ei ole vielä sittenkään

lopussa, vaikka me onnistuisimmekin vaaleissa saamaan 2/3 enemmistön, mikä vaaditaan kommunistilakiemme aikaansaamiseksi", niinkuin hänen sanansa kuuluvat. Hän loihtii meidän eteemme Pohjanmaan lakeuden ja sen valvutuneen kansan ja Etelän mies tuntee piston sydämessään, jos on kühnustellut ja tuudittautunut siihen petteävään kehtolauluun, jota meidän vasemmistomme ja muutamat keskustamiehemme ovat niin taitavasti osanneet meille soittaa. Hän rakastaa kansaansa, sen kaikkia poikia ja tyttäriä, sen köyhintä jäsentä, mutta hän tuomitsee koko sen sosialistisen humbuugin, mihin suurinta osaa meidän työväenluokastamme on yritetty johdattaa.

Eikö tämä kansa jo ala vähitellen oivaltaa, mitä sen etsikko aikaan tulee? Ei ole sillä hyvä, että vapaus on saavutettu, se pitää osata myös säilyttää. Onko niin, ettemme vielä ole kypsiä valtiolliseen itsenäisyyteen, koska me sillä niin kevytmielisesti leikittelemme? Mutta Jumalan kiitos! "Viel' elää isäin henki, on Suomess' urhoja", voi tuntea Danielson-Kalmarin puheesta. Hän puhuu lain hengestä, ei sen kirjaimesta. "Kyyditykset ovat tuomittavia, mutta mitä ne itse asiassa merkitsivät sen suuren päämäärän rinnalla, minkä Lapuan liike on ottanut ohjelmaansa", tulkitsee hän edelleen. "Meidän muutamat omahyväiset vasemmistojäsenet keskustafariseuksemme puhuvat muodollisesti lain kirjaimesta, jota he nyt ovat valmiit maailmalle toittamaan."

Mistä tämä tällainen suukopu? Nimittäin kyydityksien suhteen. Uskon, että tuollaiset verettömät automaattit ovat vain olleet omiansa hieman tuuleennuttamaan meidän kommunistiemme pehkaantuneita saharauhoja, joten he itse asiassa voisivat olla kiittollisia, että heitäkin on yritetty johdattaa oikealle tielle — virkistävillä automaattikoilla! Luulisi heidän, kun ovat saaneet armaan Suomeamme mainioita maisemia ihailla, lopultakin oppivan rakastamaan tätä maata ja sen työtätekevää kansaa, ja hiljalleen iloiten — vaikkakin hieman häveten — palaavan yhteisen vellipadan ääreen. On se sentään toista, kuin Marxin keittämä kalasoppa tai Lenin'in ja Stalin'in leipoma limppu!

Valtioneuvos Danielson-Kalmari lopettaa puheensa jättäen asiamme ja elämämme Korkeimman puoleen, joka edelleenkin ohjaa kansojen kohtaloita.

Tilaisuus loppuu Maamme-lauluun. "Sun lukuistukses' kuorestaan kerrankin puhkeaa". Se on puhjennut, kukka on alkanut tehdä terää. Mutta älkäämme antako sen lakastua. "Kansan, ollakseen voimakas, täytyy aina pyrkiä ylöspäin ja voimakkaammaksi", sanoo Snellman. Voimme täydelleen yhtyä häneen ja uskomme varmasti, että Lapuan miekkaa ei ennen huoteraan pistetä, kun kansallemme on sen onni ja vapaus taattu.

Y. MATTILA.

*

Kaarlo Kramsulle

*

Sinä, sairas kulki ja päällä maan,
nyt kukki kumpusi vasta.
Sinä köyhää maatasi milloinkaan
et laannut rakastamasta.

Tämä vertavuotava, kaunis maa
oli sulle kaikista parhain.
Oli laulus nuijien paukkinna
ja laulua kirkkotarhain.

Sinä tunsit kansasi itkun syyn.
Sinä itkit kansasi myötä.
Sinun sieluus murheella merkittyyn
ei koittanut aamuyötä.

Sinä sorruit, veljeni, pimeään.
Sinut uuvutti tuskain taakka.
Kuvat kuumesairaana ja raskaan pään
sua seuras hautaasi saakka.

Idän käskijahurtta kahleisiin
oli kallis kansasi lyöty.
Yhä Ilkan heimoa ruoskittiin,
ja maa oli muille myöty.

Sinä, entisaikojen nuijamies,
elit elämän laitapuolla.
Sumupilvien varjot kattoi ties,
sun täytyi varjossa kuolla.

Mut' katso! Kumpusi vihannoi.
Sinun toukosi tekee terää.
Yli vetten vapauslaulut soi,
ja kansas kahlittu herää.

Yhä nousee päivä ja väistyy yö.
Yhä vanha on tunnussana.
Yhä Ilkan poikien nuija lyö
— vain entistä raskaampana.

Sinä kuollut veljeni onneton,
sana kuule hautasi yllä:
Pian katse kirkas ja vapaa on
sun kansallas kytketyllä.

Sana kuule: Ei tuho tappaa saa
tätä maata ihanan nuorta.
Pian päivä valkea kirkastaa
jo yöllistä Santavuorta!

HEIKKI ASUNTA.

Puuro-pakinaa.

Heinäkuinen helle ja lauantaipäivä. Puhelin kilahtaa. "Halloo" tuhasen kuulotorveen ihmetellen, kuka nyt saat-
taa soitella, sillä puhelin oli viimeisinä viikkoina pitänyt
kesälomaa.

"Terve mieheen", kuului sieltä tuttu ääni. — Onko sulla
sauna lämpimänä".

Puhuja oli Loimaan Mylly Oy:n johtaja, vanha tuttavam-
me Urho Massinen.

"Onhan toki. Odottelehan siellä rannalla, niin käyn
noutamassa. Tervetuloa vain."

Veivasin moottorin käyntiin ja kohta tapasin miehen
satamassa.

"Millä matkoilla nyt kuljet?" kysyin äänenkantamiin
päästyäni.

"Tulin hakemaan sinua kesälomalle, kunhan tässä en-
sin on verrytelty saunassa jäseniä pitkän automatkan
jälkeen".

"Mistä viimeksi tulet?"

"Messukiertueelta".

"Niin oikein, sinullahan oli siellä se Pika-Puurosarja
näyttelyssä. Tästä lähtien minä en syö enää mitään muita
ryynejä kuin Loimaan Mylly Oy:n puurohiutaleita, sillä
ne ovat tosiaan verrattomia. Katsos nyt, kun meidän lap-
set esimerkiksi ennen kouluunmenoan syövät kaikkein
mieluummin ruispuuroa, mutta eihän sitä mitenkään ker-
kiä keittää tavallisista ruisjauhoista aamutuimaan, ja niin
jäävät he kahville ja hiivaleivälle. Nyt sinä olet loistavasti
ratkaissut tämän puurokysymyksen".

Päivänä kolmantena istuttiin sitten autoon ja neljän tun-
nin ajan jälkeen karautettiin Loimaan Myllyn pihaan ja
alettiin tutustua tehtaaseen.

Loimaan Mylly Oy. on toiminut toistakymmentä vuotta.
Se perustettiin aluksi kauramyllyksi, mutta viime maalis-
kuusta lähtien on tehdas ruvennut lähettämään kauppaan
uusia artikkeleita. Ne ovat ryynihiutaleita, joita on teh-

taassa höyrykypsytetty 150 asteen kuumuudessa, ja niille
on yhteiseksi nimeksi annettu Pika-Puurosarja. Se käsit-
tää rukiin, ohran, kauran, maanvehnän, talkkunoita ja pik-
kulasten herkkua kauralestyjauhoja. Askettäin manalle
mennyt prof. Tigerstedt on tieteellisen analyysin avulla
määrännyt eri laatuja keittoajat, ja hämmästyttävän no-
peasti nyt puuro valmistuu: kaurapuuro 5:ssä, ohrapuuro
12:ssa, ruispuuro 8:ssä, vehnäpuuro seitsemässä, pikkulas-
ten muona yhdessä ja talkkuna puolessa minuutissa. Tämä
käy mahdolliseksi tehtaan uuden aikaisen koneiston avulla
vaiseineen, höyrypannuineen ja rusentajineen, jotka joh-
taja Massinen ripeällä toiminnalla on sinne hankkinut vii-
meisen kahden vuoden aikana.

Jättäkäämme siis pois käytännöstä matoiset mannaryy-
nit ja ulkolaiset riisiryynit ja käyttäkäämme kotimaisia
Loimaan Mylly Oy:n ryynihiutaleita. Ne ovat tosin hieman
kalliimpia kuin tavalliset ryynit, mutta ajan ja puiden
säästö korvaa hinnaneron moninkerroin.

Erikoisesti suosittelemme maitoon keitettyä ohra- tai
vehnäpuuroa ja velliä, sillä joka sitä kerran on maistanut,
ei eläissään mitään muuta syökkään.

Sulo-Veikko Pekkola.

*Vastustakaa kommunismia tilaa-
malla Aktivisti. Samalla avustatte
"Lapuan rintamalla" kaatuneitten
omaisia, sillä lehden voittovaroista
jaetaan osa heille.*

Neuvosto-Suomen luoajat.

Salaisen S.K.P:n toimintaa ennen vaaleja.

Ennen vaaleja ovat kommunistimme myöskin tehneet jonkinlaista vaalityötä. Useilla paikkakunnilla on S.K.P:n toimesta levitetty räikeitä julistuksia ja varsinkin sota-väen keskuuteen, kuten Haminassa ja Santahaminassa. Vakinaisia julkaisuja on S.K.P. myöskin toimittanut useita. Niistä ovat olleet enimmäin levinneitä seuraavat lehdet, joita monistettuina on työväestölle jaettu:

"S.K.P:n Tiedonantaja",

"Kommunismien Opas" (Uudenmaan piirilehti).

"Nuori Kommunisti" ja

"Nuori Kaarti".

Näitä neljää vakituista julkaisua on vielä viime elokuussa levitetty ympäri Suomea, ja kuten "S.K.P:n Tiedonantaja" itse kertoo ovat jotkut "toverit" levittäneet uutta "Tiedonantajaa" satoja kappaleita. Lainaamme tähän lehden N:o 4:n pääkirjoituksen "Antautumishenki pois".

Fascismin raivoisa hyökkäys on monin paikoin vaikuttanut lamauttavasti työväen toimintaan. Vihollisemmen onnistui äkkiryntäyksellä saavuttamaan useita huomattavia etuisuuksia. Joiltakin tovereilta on kokonaan mennyt sisu kaulalle. Seurauksena on ollut opportunistista antautumishenkeä. Esim. sen ilmauksia ovat eräiden liittojen eroamiset Ammattijärjestöstä. Samaa puhuvat ne lukuisat tappelut, joissa työväen äänillä valitut kunnalliset toimihenkilöt ovat fascistien painostuksen alaisina luopuneet tehtävistään. Työväentalojakin on luovutettu noskelaisille. Kaikki nämä seikat ovat ankarasti tuomittavia rintamakarkulaisuuden ilmiöitä. Niitä vastaan on työväenjoukoissa nostettava vastarinta. Joukkojen on asettaututtava tukemaan itse valitsemiaan edustajia ja vaadittava heitä horjumatta täyttämään velvollisuutensa.

Fascistien hyökkäys on aiheuttanut sekaannusta joukoissakin. Ei oikein ymmärretä mitä nyt olisi tehtävä. Toiminta tapahtui tähän asti niin kokonaan työväen suurissa joukkojärjestöissä, että kun fascistihallitus näiden järjestöjen toiminnan ehkäisi, ei heti osattu ottaa käyntöön uusia, nykyisen tilanteen vaatimia toimintamuotoja. Mutta siihen on opittava. Täydellisen fascistikemennon vallitessa ovat työmuodot toiset kuin siinä tilanteessa, jossa fascismi vielä salli eräiden "kansanvaltaisten" oikeuksien käytön työväestönkin taholta. Ennen kaikkea on nyt lujitettava kommunistista työtä ja järjestöä työpaikoilla. Kommunistisen puolueemme on tunkeuduttava kaikille työpaikoille ja työtä siellä on voimakkaasti tehostettava. Sillä meidän kommunistien, proletariaatin etujoukon, on opetettava laajoille työväenjoukoille ne toimintamuodot, joiden avulla nyt viedään luokkataistelua asiaa eteenpäin. Meidän on myöskin tehtävä kaikkemme ammatillisen työväenliikkeen vilkastuttamiseksi ja elävöittämiseksi. Meidän on pantava alulle ja johdettava työväen taisteluja palkka-alennuksia vastaan, työolojen parantamiseksi, fascistista työmaaterroria vastaan j.n.e. Niin taloudellisissa kuin poliittisissa taisteluissa on kommunistien kuljettava tien näyttäjinä. Tämä kaikki asettaa kommunistiselle puolueellemme entistä suurempia velvollisuuksia minkävuoksi jokaisen puolueen jäsenen työ saa arvaamattoman suuren merkityksen. Älkäämme nyt saat-tako kommunistin nimeämme häpeään. Osoittakaamme, että todellakin olemme työväenluokan johtava osa, joka vaaroja ja vastuksia pelkäämättä osaa ja uskaltaa taistella työväen asian puolesta. Ja ennen kaikkea: antautumishenki pois niin puolueemme jäsenistä kuin puolueeseemme kuulumattomistakin luokkatietoisista työläisistä. Olemme kestäneet vaikeampiakin aikoja, kykenemme nytkin menestyksellisesti taistelemaan fascismia vastaan. Voi olla mahdollista, että fascistit tulevat ankarasti terrorisoimaan työväen vaalitoimintaa, mutta vielä ankarammin he suhtautuvat kaikkeen muuhun työväen toimintaan.

Tältäkin puolelta vaalitoiminta on siis eräs helpoimmista työväen toimintamuodoista nykyhetkenä. Ja ilman muuta taas kaikki käsittävät, että mitä vähemmän fascistit kohtaavat työtätekevien puolelta vastustusta, sitä julmemmaksi ja räikeämmäksi käy heidän terrorinsa. Vaalitöminnassa on lisäksi se hyvä puoli, että työtätekevät kaikissa sen vaiheissa voivat vedota fascistivaltion omiin lakeihin ja osoittaa, että vaaliterrori on näiden lakien rikkomista.

Edellä kosketellut seikat puhuvat mitä painavimmin sen puolesta, että kaikkien vallankumouksellisten työläisten ja köyhien talonpoikain on tarmolla osallistuttava vaalityöhön työtätekevien omien ehdokkaiden puolesta.

Vaalilakon julistamisella nykyisenä ajankohtana olisi monia muitakin turmiollisia seurauksia työtätekevien luokkataistelulle, mutta ei mitään hyötyä. Sen vuoksi ei kukaan luokkatietoinen työläinen asiasa perusteellisesti pohdittuun voi nyt puoltaa vaalilakkoa".

"Kommunismien Opas" N:o 8:ssa on laajasti kosketeltu vaaleja ja m.m. seuraava kirjoitus:

"Vaalityö käyntiin!

Kosolan ja Kareksen fascistien sodanvalmisteluihin kuuluu fascistinen juttutupa (eduskunta), fascistien luokkavallan välineenä. Sitä varten heidän Siianpään hallituksensa hajotti eduskunnan ja määräsi uudet, fascistiset vaalit 1 p.v. lokakuuta.

Fascistien tarkoituksena on estää työläisten ja talonpoikain itsenäinen vaalitoiminta ja saada työtätekevät äänestämään fascisteja, tai heidän apureitaan sosialifascisteja. Fascistien terrorista ja sosialifascistien viikittelyistä huolimatta on työtätekevien pidettävä kiinni oikeuksistaan. Siitä huolimatta, on vaalitaistelu kuitenkin yksi — ja tärkeä — luokkataistelun muoto, jota ei pidä jättää käyttämättä. Vaalitaistelussa voidaan antaa uusi ja naseva isku kapitalismin mätästä ruumiiseen. Fascistien järjestämä tilaisuus on käytettävä hyväkseen.

Työläisten ja työtätekeväin talonpoikain on käytävä päättävää taistelua kaikkia kapitalistisia ryhmiä vastaan ja päättävästi käsiksi itsenäiseen vaalitoimintaan."

Lehti painostaa erikoisesti "katujen valloitusta ja päättää "Katumellakoiden merkitys"-otsikolla varustetun kirjoituksen seuraavasti:

"Työläiset oppivat taistelussa lahtareita vastaan. Liikehtiminen kaduilla opettaa paljon, opettaa tuntemaan johdon merkityksen, kurin, joukkovoiman, opettaa tuntemaan "laillisuuden" edustajain häikäilemättömyyden, poistaa luulot "kansanvaltaisuudesta" porvarillisesta valtiosta, ja jos emme unohta, että ratkaisevat taistelut lahtariston ja työväenluokan välillä suoritetaan juuri kaduilla, niin "katumellakoiden" merkitys tulee yhä selvemmäksi ja suurimerkityksellisemmäksi."

"Nuori Kaarti"-lehteä on enimmäkseen levitetty sota-väen keskuuteen ja onkin se kasarmi-lehdeksi tarkoitettu. Yhdessä antimilitaristisen liiton (Selinheimon putiikki) se muka taistelee sotaa vastaan. Osoitukseksi sen sodanvastaisesta taistelusta otamme lyhyen otteen viime elokuun numerossa olleesta kirjoituksesta:

"Kansainvälinen nuorisopäivä on erikoisesti imperialistisen sodan vastainen taistelupäivä. Silloin on meidän nuorten aika näyttää joukkovoimamme ja julistaa sota sodalle. Emme saa antaa porvariston ja sosialifascistien houkutelua itseämme taistelemaan toisen maan työläisveljiä vastaan. Meidän on otettava aseet porvaristolta ja annettava sille omilla aseillaan kuolinisku. Mutta ennen kaikkea meidän on kansainvälisenä nuorisopäivänä joukkovoimallamme näytettävä olemmeko valmiit ratkaisevan

Aselöydöt

ja KulutusosuuskuntienKeskusliitto

Lehtemme N:o 9:ssä oli allekirjoittaneen kirjoitus kommunistisista osuusliikkeistä ja väitettiin siinä, että vasemmisto-osuusliikkeet ovat kommunismin tärkeimpiä etappeja. Niinikään mainitussa kirjoituksessa paljastimme muutamia Vaasan työväen osuusliikkeen johtajan Juho Lähdesniemen edesottamisista ja odotimme valtiovallan toimenpiteitä. Kulutusosuuskuntien Keskusliitto (K.K.) "Kuluttajain Lehdessä" nousi ankarasti meitä vastaan ja antoi vielä eräänlaisen Lapuan liikettä vastaan tähdätyn julistuksenkin. Mutta kerrankin, kiitos nykyisen hallituksen, valtiovalta ryhtyi toimiin. Lähdesniemi on pidätetty ja myöskin hänen johtamiensa liikkeiden piilopaikkoja on tutkittu samoin kuin Vaasan työväentaloakin. Aseita ja panoksia on löytynyt ja pääkallo. Ollaan siis oikealla tiellä kunhan vain tutkimuksia ei lopetettaisi kesken. Nyt kun Lähdesniemi on ek:n hallussa, olisi hyvä selvittää joku vuosi sitten Vaasassa sattunut ajomies J. Järnin itsemurha. Järn-vainaja aikoi naan yksissä Lähdesniemen kanssa piiloitti kaksi konekivääriä ja suuren joukon panoksia y.m. sotatarpeita. Järnin kuolema on hämärän peitossa. Missä nyt ovat piiloitetut kuularuiskut y.m. aseet? Kaksi vuotta sitten löytyi Vaasan läheltä 8,600 kiväärin panosta. Niiden alkuperä ei ole vielä täysin selvinnyt.

Muuten Vaasan aselöydöt eivät ole mitään uutta. Jo vuosia sitten ek. on ollut tietoinen siitä, että Vaasan työväentalolla säilytetään aseita, mutta jostakin syystä ei se ole ryhtynyt toimiin niiden päivänvaloon saattamiseksi. Nyt alkanutta puhdistusta olisi jatkettava muuallakin, m.m. Lapinmaan osuusliikkeessä Rovaniemellä eli n.s. Hautalan putiikissa. Kapinan jälkeenhän ryssät järjestivät Perä-Pohjolan aseistamista, jolloin punaupseeri Honkasen toimesta

kuljetettiin suuria määriä aseita Rovaniemelle, Kemiin, Ouluun ja muuallekin. Näistä aseista ja panoksista on sattuman kautta joku määrä joutunut viranomaisten haltuun, mutta suurin osa on piilossa odottamassa uutta "läskikapinaa". Kyllä "johtaja" Hautala, joka on jo vuosikausia Moskovan miehiä ohjannut yli rajan, tietää näistä asioista, kuten Lähdesniemikin.

Emme halua paljastella tässä liian paljon asioita, ettei voitaisi sanoa, että vaikeutamme viranomaisten toimia. Viittaamme lisäksi Helsingissä ja Karjalassa löytyviin asekatkoihin ja luopamme vastaisuudessa, jos tarve vaatii, palata asiaan.

Joka tapauksessa Vaasan tapaukset olivat hyvä vastaus K. K:n viime elokuun 30 päivänä sisäasiainministerille tekemään kantelukirjelmään, jossa itkettiin sitä, että lapualaiset ovat vihaisia kommunistisille osuusliikkeille.

Muuten asekatkoista puhuttaessa on mainittava ek:n Esko Riekin sanomalehdille Ertzinkianin-jutun jälkeen antama outo haastattelu. Siinä ek:n päällikkö sanoo, ettei kommunisteillamme ole aseita kuin jokunen taskuase, ja ettei aseita maahan ole salaa tuotu j.n.e. Tämä haastattelu tuntui oudolta juuri ennen vaaleja, ja kun lisäksi heti kohta saatiin nähdä, että asia on päinvastoin. Kyllä ek. tietää, että kommunisteillamme on asekatkoja. Salaisen puolueen kirjeenvaihtoa on nähty, joissa puhutaan aseista ja m.m. "appelsiinihätyksistä" (pommeista). Emme kyllä ek:n päällikön haastattelua kovin kummaksu, sillä hän, jonka viimepäivinen sananparsi on ollut se, että Lapuan liike on "lähmällä", ei tietysti tahdo tunnustaa löytyvän motiiveja kansanliikkeen synnylle ja tarpeellisuudelle.

Päätämme tämän kirjoituksen toivossa, että lehtemme seuraavan numeron ilmestyessä on tehty uusia aselöytöjä ja samalla uusia paljastuksia kommunistisen osuusliikkeen osuudesta asekatkoihin ja yleensä kommunistien rikolliseen toimintaan.

Helsingissä, lokakuun 10 päivänä 1930.

Aktivistinen aktivisti.

hetken tullen. Siksi rivit kuntoon tunnuksilla: Imperialistinen sota kansalaissodaksi! Imperialistista sotaa ja fascismia vastaan! Neuvostoliiton puolesta!

Eläköön Kommunistinen Nuoriso-Internationale!

Eläköön Suomen Kommunistinen Nuorisoliitto!

Työväenluokan raskailla taisteluilla saavutetut voitot, sen alkeellisimmatkin oikeudet on Suomessa parillaan rehoittava fascismi polkenut lokaan yrittäen kahlita koko suuren työväenluokan vapauden tunteet, sen halun riistäytyä irti kapitalismin kiroista. Mutta siinä Suomen porvaristo erehtyy. Työväenluokan vapauden kaipausta ei voida tukahuttaa pakkokeinoin. Se on karaistunut ottamaan vastaan iskuja lyödäkseen sen jälkeen yhä lujemmin takaisin. Sen taistelu elää ja voimistuu vastuksista huolimatta, kunnes on saavutettu päämäärä, Suomen työläisten ja talonpoikain valta, Neuvosto-Suomi.

"Nuori Kommunisti"-lehden elokuun numero niinikään käsittelee kirjoituksessaan "Antimilitarisesta työstä" sodanvastaista työtä ja loppuu kirjoitus seuraavaan:

Valmennustyö on illegaalia, jota ei voi fascistiterrori eikä ohrana estää. Mutta tämän lisäksi tulee meidän oppia vaikeissakin oloissa tekemään antimilitaristista työtämme tunnetuksi julkisesti työläisten keskuudessa. Tämä voinee tuntua mahdottomalta, mutta sitä se ei ole. Fascistihallitus ohraa ja poliiseineen ei voi meitä es-

tää ajattelemasta ja puhumasta, mitä hyvänsä joukkojen keskuudessa. Puhepiireissä voimme järjestää armeijaan meneville läksiäisiä ja sieltä palaaville tuliaisjuhlia ja keskustella niissä armeijan oloista ja työläissotilaan tehtävistä siellä. Samoin voimme tehdä kaikkialla, missä työläiset pienempinä tai suurempina ryhminä kokoontuvat. Tämä kaikki tietysti on pientä ja mitättömältä näyttävää, mutta paljon pienestä kasvaa yksi suuri kokonaisuus — yhteisen päämäärän saavuttamiseksi.

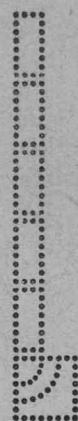
Ylläolevat lainaukset puhuvat selvää kieltä, miten maanalaista työtä edelleen maassa harjoitetaan. Ne ovat vastauksena monille korkeissa virka-asemissa oleville tai poliitikoille, jotka huutavat, että kommunismi on Suomesta hävitetty. Kommunismia ei ennen voida täysin lopettaa, ennenkuin sen apurit saadaan kukistetuiksi. Kommunismia apureita tässä maassa on enemmän kuin niitä, jotka tunnustautuvat kommunisteiksi. T.k. 20 pnä näemme, kuinka suuri apurijoukko tulee uuteen eduskuntaan ja kykeneekö se ja miten paljon virvoittamaan Moskovan uskoa, joka nyt on huonossa kurssissa. — Pallokentän miehet ovat edelleen valmiina nukkuttamaan kommunismin, herätelköt sen kuka tahansa.

Valkeneek

Tähän kysymykseen on kansamme antanut vastauksen kuluneina päivinä, 1 ja 2 päivänä tätä lokakuuta pidetyissä eduskuntavaaleissa. Joskin näiden vaalien tulos mahdollisesti voidaan tulkita jonkinlaiseksi vaalenemisprosessiksi, niin pysyy edelleen tosiasiana, että vielä ollaan kaukana siitä valosta, joka poistaa pimeyden ja pimeyden teot, eikä isänmaan ystävä saa heretä työskentelemästä valistuksen levittämisen eteen kansamme kaikissa kerroksissa.

Eräs kansansa suurta arvonantoa nauttiva Sveitsin kansalainen Numa Droz, joka useat kerrat valittiin Sveitsin presidentiksi, on vuonna 1885 toimittamansa kansalaistietoja käsittävän ansiokkaan kirjansa "motoksi" asettanut sanat: Kansanvalta ilman valistusta on kansan vitsaus. ("La démocratie, sans les lumières, est un fléau".) Suomi, jossa nykyisin kansanvaltaisuus on suurempi kuin Sveitsissä, jota yleensä pidetään kansanvaltaisimpana maana, on verekseltä saanut nähdä tuon motto-lauselman todenperäisyyden ei ainoasti itäisessä naapurivaltakunnassamme, vaan vieläpä omassa itsessään. Venäjällä, jossa ei edes lukutaito ole yleinen ja joka monissa suhteissa vielä on barbarikansojen tasalla, on n.s. kansanvaltainen meno johtanut kurjuuteen sellaiseen, jolla ei ole mitään rajoja. Suomen kansan keskuudessa saatiin v. 1917 ja 1918 kokea kuinka vaaralliseksi kansanvaltaisuus voi tulla sellaisessakin kansassa, jota on pidetty Europan valistuneimpiin kansakuntiin kuuluvana. Kun tunnottomille kansankiihoittajille onnistui saattaa suuri osa kansastamme yhtymään perivihollisemme uskontomme ja yhteiskuntajärjestyksemme tuhoamiseksi sen yhteydessä olevine, mitä raakamaisimpine veritöineen, niin mitä muuta se todistaa kuin sitä, että kansanvaltaisuus ilman valistusta on kansan vitsaus. Hämmästyksellä saatiin nähdä miten valistumaton kansamme pohjakerros vielä on. Paljon väsymätöntä, uhrautuvaa rakkauden työtä kysytäänkin ennenkuin sellainen pimeys on poistettu ja ennenkuin vuosikymmenien kulussa köyhälistöömme kylvetty viha on saatu edes lievennetyksi.

Suomen valtiovalta on tosin oivaltanut opin ja tiedon jakamisen välttämättömyyden kansan kaikille jäsenille, eikä varoja suinkaan ole säästetty vuonna 1921 säädetyn oppivelvollisuuslain toimeenpanemisessa. Mutta pelkkä tieto paisuttaa eikä se mielialaa muuta. Oikeaa valistusta ei synny ilman sitä valoa, joka tulee ylhäältä Valkeuden Isältä. Suurimmatkaan tiedot, niin

JAAKKO ILKAM

hyviä kuin itsessään ovatkin, eivät riitä ihmishengen jalostamiseen. Ihminen, joka hylkää Herran lain, eikä välitä siitä, on kuin akana, jonka tuuli ajaa ja hajoittelee. Suomen kansan itsenäisyys ja valtiollinen olemassaolo riippuu ennen kaikkea siitä, onko sillä ja saadaanko sille sitä jumalallisen sanan pohjalle perustuvaa uskonnollis-siveellistä kuntoa, jota paitsi parhaimminkin suunnitelmat luhistuvat. Suuresti erehtyvät ne, jotka väheksyvät, jopa vastustavatkin kansan sivistämistä kristillissiveellisen opetuksen pohjalla. Isänmaanystävä huolena olkoon nousevan polven kasvattaminen raamattuun perustuvan tunnustuksellisen uskonopetuksen kautta ei ainoasti kansa- vaan oppikoulussakin. Missä hengessä nuori kansa kasvaa, siitä riippuu Suomen tulevaisuus. Huolenpito tästä on sentähden terveen valtiovallan tärkein kansallinen velvollisuus. — Tämän ohella on kunakin aikana erityiset tehtävät, jotka kulloinkin ensi sijassa vaativat huomion. Näistä astuu tänä ajankohdana ensimmäisenä etualalle maamme puolustusvalmiuden vahvistaminen mahdollisimman tehokkaaksi, sillä Venäjältä päin voi milloin tahansa odottaa vaikka mitä. Suomen ulkoministerin vastanoottiin 16 p:ltä syyskuuta Venäjän vastalauseeseen 16 p:ltä heinäkuuta suomalaisten Venäjälle kyyditsemisen johdosta on Venäjän ulkoministeri antanut sellaisen uhkaavan vastauksen, josta voi tehdä johtopäätöksiä ja joka sekin osottaa, että minkäänlaisia takeita ei ole siitä, etteikö Venäjä minä päivänä tahansa keksi syitä päällemme hyökätäkseen. Kommunismän vaaran suuruutta moni porvari ala-arvioi ja usean porvarin mielestä ovat sosialistit valtiollisesti täysin luotettavia kansalaisia. Tästä

lo Suomi?

AMUISTOMITALI

on johtunut sekin, että nytkin tapahtuneissa eduskuntavaaleissa ei aikaansaatu yhteistä isänmaallista rintamaa yli koko maan. Kun valistuneemmassakin porvaristossa vallitsee tällaista sokeutta, onko kumma, että köyhälistön silmät ovat pimitetyt.

Kansalaiset huokaavat raskaan verotaakan alla, mutta siitä huolimatta tuhlataan varoja tarkoituksettomiin toimenpiteisiin. Välittömillä veroilla lisätään vain verotaakkaa ja pääoman synty ehkäistään, vahingoksi kaikelle taloudelliselle nousulle. On jo aika suunnitella, miten nykyinen kohtuuton verotus saataisiin korjattuksi ja varsinkin perintöverotuksen suhteen on korjaus ehdottomasti tarpeen. Välillisillä veroilla on säästävää elävän kansalaisen verorastusta lievennettävä. Tullisuojelulla on maanviljelystä ja kotimaista teollisuutta suojattava.

Kieltolain lumouksesta ollaan jo vapautumassa ja jotenkin yleinen on mielipide, joka vaatii kieltolain kumoamista tahi ainakin sen perinpohjaista korjaamista. Suomen kansalla ei ole varaa uhrata monia satoja miljoonia sellaisen lain voimassa pitämiseen, jolla raittiutta ei ole aikaansaatu eikä saada. Kokemus on jo kylläkin osottanut, että yhtävähän kuin siveysrikoksia voidaan estää jyrkimmilläkään rangaistustoimenpiteillä, yhtä vähän alkoholipitoisten juomien väärinkäyttöä voidaan kieltolailla poistaa. Sokeat ovat ne, jotka eivät näe minkälaiseen "humbugi"-ilmianto-, ulkokullaisuus- ja nuuskijajärjestelmään kieltolaki on johtanut.

Kaikista näistä asioista kuulee kansalaisten keskenään mielipiteitä vaihtavan. Parannusta kaivataan ja toivotaan. Sitä vain ei tule. Kuul-

laan ainoasti esitelmiä korkeammassa kuorossa.

Onko nyt valittu eduskunta halukas siirtymään puheista tekoihin edellämämainituissa asioissa, se saadaan kohta nähdä. Valveutuneet, itenäisesti ajattelevat kansalaiset, jotka eivät enää välitä puolueohjelmista, ovat kyllästyneet eduskuntajaaritteluihin. He odottavat nyt muuta kuin puheita lehtereille. On mahdollista, jopa luultavaakin, että he tässä odotuksessaan pettyvät, mutta mahdotonta on, että he enää rauhoittuvat, ennenkun muutos parempaan on tapahtunut.

*

Vanhan Rooman senaattori Cato lopetti aina jokaisen senaatissa pitämänsä puheen, koskipa se mitä asiaa tahansa, seuraavilla sanoilla: **"Ceterum censeo, Carthagen esse delendam"** (Muuten arvelen, että Karthago on hävitettävä) — Seurauksena tästä oli, että hän vihdoinkin sai Rooman alkamaan sodan, jossa Rooman kilpailija Karthago kukistui. — Niin toteutui tässäkin sananlasku, että pisarakin kovertaa kiven, ei voimalla, vaan usein putoamalla.

Edellä kosketeltujen nykyisen ajan eräiden suurten epäkohtien korjaamisen välttämättömyydestä kansalaisten ääni niinikään ei saa vaieta ja sopinee vaatimukset niihin nähden keskittää seuraaviin jo vuosia sitten lausuttuihin ja useampaan kertaan kerrattuihin ponsiin:

1. Isänmaan puolustusvalmiuden vahvistaminen on välttämätön.

(Patria bene munita est patriae vita)

2) Hävittäkää juuriaan myöten kommunistit, vihollisten ystävät, kansalaisten viholliset, isänmaan rutto!

(Communistes, hostium amicos, civium inimicos, patriae pestem, radicitus delete).

3) Raskasta verotaakkaa on välttämättömästi kevennettävä.

(Tributa onerosa necesse est levare).

4) Suurta pahaa suuremmalla pahalla kartuttava kieltolaki on korjattava.

(Lex prohibitionis malum magnum majore malo adaugens corrigenda est).

3. 10. 30.

GUST. AROKALLIO.

Kuka kehoitti

kommunisteja perustamaan suojelusjoukkoja.

Lainaamme tähän erään salaisen asiakirjan, joka on siksi mielenkiintoinen, että kaivannee tulla julkisuuteen. Lukija voi tehdä johtopäätöksensä: on löydetty Lavonius-yhtiö palvakuutuslaltakin.

"Ei julkisuutta varten.

Tampereella postileiman päivänä 1930.

Arvoisa yhdistys!

Niinkuin Teille on tunnettua on maassamme nykyään tavattoman kireä sisäpoliittinen tilanne, joka on johtunut n.s. "lapualaisliikkeen" kansannoususta, jonka ohjelma "liikkeen" johdon ilmoitusten mukaan on kommunismin vastustaminen ja hävittäminen maastamme. Sanomalehdistä olemme näinä viikkoina saaneet lukea lukuisten henkilöitten autoilla kuljettelemisista paikasta toiseen sekä erilaisia muita uhkauksia erinäisiin puolueisiin lukeutuvia henkilöitä kohtaan. Onpa kuulunut edellään mainitun liikkeen liepeillä ja sen varjossa kulkeneitten huliagianainesten taholta uhkauksia työväenjärjestöjen omaisuuksienkin tuhoamisesta, joten on syytä pelätä, että tällaisten edesvastuuttomien aineiden taholta — joi-ta aina ilmaantuu suurten kansannousujen ohella — syksyn kuluessa ja pimeimpien aikojen lähestyessä pannaan nuo uhkaukset täytäntöön. Tällaiselle epäilykselle on sitäkin suurempi syy, kun meidän yhdistyksellemme on jo parin viime viikon kuluessa ilmoitettu kahden työväentalon tuho, jotka molemmat ovat alkaneet palaa hyvin omituisissa olosuhteissa. Toisessa työväentalossa ei edes ollut toimintaa ollenkaan pitkiin aikoihin eikä sitäpaitsi talossa löytynyt edes tulisijaakaan ja kuitenkin alkoi talo palaa kello 24—1 välillä yöllä. Tutkimuksissa ei ole saatu selvyttä, kuka tai ketkä olisivat palon syyttäneet. Toisessa tapauksessa taas on palo alkanut näyttämön alta ja sekin aivan tuntemattomalla tavalla. Edelleen on yhdistyksellemme ilmoitettu useita yksityisten henkilöitten omistamia rakennuksia sytytetyn palamaan ja ovat näiden rakennusten omistajat lukeutuneet kommunistiseen puolueeseen. Nämäkin yksityiset tapaukset ovat jääneet hämärän peittoon.

Kun yhdistyksessämme on suurin piirtein vakuutettuina työväestön omistamat omaisuudet, olivat ne sitten kiinteitä tai irtainta omaisuutta ja lukeutuivatpa niiden omistajat sitten joko kommunistisiin tai sosialidemokraattisiin puolueisiin, niin on yhdistyksemme johtokunta vakavasti keskustellut siitä mihinkä toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä näitten omaisuuksien suojelemiseksi siltä varalta, jos maassamme edelleen jatkuisi tällainen epävarma tilanne. Johtokuntamme on käsittänyt tilanteen siten, että jos näitä omaisuuksia ja vastuuta, jotka meillä ovat vakuutettuina, tul-taisiin suuremmassa määrässä polttamaan, niin ei mikään vakuutuslaitos, olkoonpa vakavaraisempikin, voisi sellaista kestää, sen vähemmän meidän yhdistyksemmekään. Ensi kädessä olisi siis kunkin vakuuttajan, siis Teidänkin järjestönne, ryhdyttävä asiassa tehokkaisiin toimenpiteisiin. Monet yhdistykset ovat tämän asian jo ymmärtäneetkin ja ryhtyneet asiassa erinäisiin toimiin.

Niinkuin edelläolevasta selviää ja niinkuin tilanteen itseen hyvin ymmärrätte, on johtokuntamme ollut pakotettu määräämään, että Teidän vakuutuksenne nimenomaiseksi ehdoksi ja sen voimassapitämisestä säädetään, että yhdistyksenne on toistaiseksi ja siksi kunnes nykyinen epävarma tilanne maassamme selviää, asetettava talollensa vahdit, jotka yötä päivää ovat taloa vartioimassa niin, ettei sille mitään vahinkoa sattuisi. Me käsitämme, että tällä hetkellä ja tilanteen ollessa sellaisen kuin se nykyään on, että tämä määräys on monellekin järjestölle raskas ja vaikeasti toteutettava, mutta muuta keinoa emme ole nähneet voitavan toteuttaa. Vartioinnin mielestämme voisi yhdistys järjestää niin, että jäsenet vuorottain jollakin pienellä palkkiolla tai ilmaiseksi sen suorittaisivat tai sitten niin, että yhdistys palkkaisi useita hen-

Lapualalaisten laulu.

Me oomme lapset Ilkan maan
ja meiss' on Vaasan verta.
Niin usein meitä kun mainitaan,
tää totta on joka kerta.

Ei orjuuteen, ei kurjuuteen
ei vieraan ikeen alle
voi koskaan käydä polvilleen,
mi juurtui Lapualle!

Me tässä, tässä seisomme
ja täss' on matkan raja,
me tähän lakiin luotamme,
tääll' meill' on pyhä maja!

Ei horjua voi uskomme,
on tietä vain nyt kaksi:
Me täältä taasen tulemme
vain Ilkan kunniaksi.

Se toinen tie on kauhea,
on eksyttävä, väää,
sen ohi täytyy kulkea,
se on lakimme ja määrä!

Me emme tässä muuta voi
kuin uskoa ja seistä!
Se, minkä isät ihannoi,
on pyhää aina meistä.

VÄINÖ MAULA.

— Pappiskammos. Talonpoikaismarssin päivänä lausui eräs ruotsal. kansanpuolueen monivuotinen kansanedustaja (A.F.) erälle edistyspuolueen edustajalle (E.S.) nämä sanat: "Mitähän tuo Lapuan liike lienee, kun siihen kuuluu niin paljon pappeja. Se on epäilyttävää" —

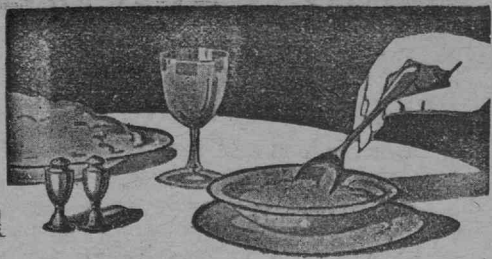
kilöitä vuorottain tätä vahtipalvelusta suorittamaan, taikka kuinka järjestö itse tahtoi tämän vahdinteon järjestää.

Tässä yhteydessä tahdomme vielä huomauttaa, että kaikkien järjestöjen olisi täsmällisesti ja ilman viivytystä suoritettava maksettavaksi langenneet vakuutusmaksunsa. Sellaistenkin yhdistysten, joilla ei nyt satuisi olemaan varoja, olisi koitettava niitä hankkia vakuutusmaksujen maksamista varten, sillä vakuutusmaksut ovat aina ensi kädessä suoritettavat, niin että vahingon sattuessa järjestöjen asiat olisivat kunnossa, sillä vakuutusmaksujen aikanaan maksamisen laiminlyönti voi aiheuttaa korvauksen menettämisen.

Me toivomme, että arv. järjestönne tai yhdistyksenne johtokunta ryhtyy heti tämän kirjeen saatuaan asiassa kiireellisiin toimenpiteisiin ja odotamme, että käsitätte asian vakavuuden, samoin kuin senkin mikä yhdistyksellemme on antanut aiheen ryhtyä tämantapaisiin harvinaisiin toimenpiteisiin.

Kunnioittaen
Suomen Työväen Keskinäinen Vakuutusyhdistys
Turvan Johtokunta.
J. Vuorio.

V. K a j a v a."

Yli puolet maapallon asukkaista

elää joko kokonaan tai osittain riisin varas-
sa, niin tärkeä ravintotekijä on tämä mau-
kas "tropiikin vilja". — Meilläkin saavat
päivä päivältä Vaasan Höyrymyllyn täysi-
laatuiset, helmenvalkeat riisiryynit yhä
suuremman käyttäjäpiirin.

Kysykää M.V.H.- ja V.H.-merkkisiä
erikoisryynejä me!

Vaasan Höyrymylly Oy.

BRANTINGIN HUOKAUS

kotimatalla laivan kannella — radioteitse siepannut

ACTIVUS.

Yksinään, yksinään
täytyy pois mun rientämään
kotiin kohti Svea-mammaa.
Suomess' kaikk' on fan-anammaa,
polsevismi kukistuu,
lakastuu punapuu.

Punaus, punaus!
Matka tää ol munaus,
sananvuoroo Suomess' ei saa,
siellä valkohurtat veisaa,
siell' on valta lahtarin,
fascistin, terrorin.

Asseri, Asseri,
ymmärränpä yskäsi.
Koskahan on vuoro meillä
Riiki-Ruotsin punateillä
saada kaulaan kuristus,
puristus, muilutus?

Haalenee, haalenee,
koko maailma vaalenee.
Ettei meille aukeis hauta,
sirppi, moukari, oi auta
nimess' pyhän Leninin,
Kalinin, Stalinin.

Tsaari Kyrilin sota- retki Karjalaan.

**HISTORIAALLINEN KERTOMUS KARJALAN
VAPAUTUMISESTA V. 1843.**

Kirj. Johannes Rautakoura.

Juuri ilmestynyt isänmaallinen teos, jossa
"rautakourin" kosketellaan poliittisia juonittelu-
ja maassamme. Ruoskivalla satiirilla kirjoittaja
heittää siinä eteemme poliitikon toisensa jäl-
keen, ja aina löydämme heissä jokaisessa meille
tuttua ja ilmassa ummehtunutta kellarin hajua.

Esim. näin:

Hurraa! Hurraa! Nyt juhlimaan kellarisankarit, joista
ryssän saappaiden nuolijatkin kohosivat kunniaan. Nuori-
so, etupäässä jääkärit, perinpohjin unohtettiin. Hehän oli-
vat juoppoja ja retkujal! Hyh, hyh! Ja eiväthän he ole teh-
neet juuri mitään. Tapella meuskaroivat vähän, siinä kaik-
ki. Lisäksi tekivät kaksi typerää retkeä, toisen Aunukseen
ja toisen Venaan. Näin lauloivat nyt vanhat rastaat ja
koristelivat rintojaan Vapaussodan Ritarikunnan risteillä
ja Valkoisen Ruusun ritarimerkeillä. Me, vanhat viisaat,
teimme kaikki! Sosialidemokraatitkin! Nehän ne vapau-
den loivat! Eduskunta sen teki. Vihdoinkin suoritettiin
uudet vaalit. Kansa tahtoi nähdä itsensä taaskin kuin pei-
listä. Ja näki. Samanlaisena kuin ennen vapaussotaansa-
kin. Se ei siis ollut mitään unohtanut eikä mitään oppi-
nut. Edustajat riitelivät jälleen kuin vimmatut, sääsivät
maan tasavallaksi, sillä kuningasmielisiä ei ollutkaan koko
maassa muuta kuin neljännes, tuskin sitäkään, vaikka hei-
dän pitämänsä ääneen nähden heitä luultiin olevan 80
% koko kansasta. Eduskunta teki rauhan, tuon Tarton
rauhan ja asetti kellarimestarit maan vailleille vartioiksi
taas.

Tyytyväisyys oli suuri. Presidenttinä, ensimmäisenä pre-
sidenttinä oli epäilijä, toisena matkailija. Ulkopoliitikka
muuttui jäniksien ja metsähiirien politiikaksi ja jo vuonna
1927 olivat Suomen hallituksessa ne miehet, jotka v. 1917
—1918 olivat tahtoneet muuttaa kansanvallan harvinais-
laksi, saattaa sen muutamien etuoikeutettujen luokkien,
tehdyistyväestön ja torpparien temmellystantereeksi. Ensi
töikseen he ja heidän puolueensa koettivat hävittää suo-
jeluskunnat, joita he vihasivat joko siksi, että suojeluskun-
nat olivat hankkineet Suomelle itsenäisyyden v. 1918 tai
siksi, että ne olivat olemassaolollaan vuosina 1918—1927
pitäneet yllä yhtämittaista sisäistä rauhaa ja saaneet ai-
kaan sen, etteivät punakoiffit olleet uskaltaneet samota
muuta kuin pari kertaa koko tuona aikana rajamme yli.
Tästä lähtien oli Suomen ulkopoliitikka tullut entistään-
kin pelkurimaisemmaksi.

Jokaisen isänmaallisen kansalaisen kirja.

K. E.

— Jussi Teljon "Yhdenmiehen vaalipiirit vaiko suhteel-
liset vaalit?" on nykyhetken poliittinen opas, jossa osoi-
tetaan kuinka nykyhetken suuret valtiolliset tehtävät —
kommunismin tukahduttaminen, puolue-elämän tervehdyt-
täminen ja parlamentarismien pelastaminen rämettyneisyy-
destä — voidaan tekijän esittämällä tavalla suorittaa yh-
dellä iskulla länsimaisen oikeusjärjestyksemme ja kansan-
valtaisen valtiomuotomme hengen mukaisesti. — 6:—.

— Arvi Järventauksen "RUMMUT" on nyt kokonai-
suudessaan valmistunut. Juuri ilmestyneessä IV osassa
vyörytetään lukijan eteen vuoden 1808—1809 sankarinäy-
telmän järkyttävät huippukohtaukset. Suomen armeijan
rippeiden peräytyminen rajan yli Kainuuseen, missä Gri-
penbergin joukot pakotetaan antautumaan, ja loppujään-
nösten aseidenluovutus Kemissä, missä porilaiset lyövät
rumpunsa rikki. Samaan aikaan kuin tämä tapahtuu poh-
joisessa, valmistuu pieni Porvoo valloittajaa vastaanotta-
maan. Avataan kuuluisat valtiopäivät, tanssitaan ja rie-
mutaan. Uusi aika Suomen vaiheissa on alkanut. — Tämä
osa on edellisiä jonkin verran laajempi. 340-sivuisena se
maksaa 40:—, sid. 50:—.

Taisto on vietävä loppuun asti.

Rauhaa saanut ei lakeuden kansa,
kun sankarit huusivat haudoistansa:
Kerran jo katkoimme orjuuden teljet,
kun kuoleman kentille läksimme, veljet.
Vaarassa jälleen on isien maa.
Se kaikelle kansalle tiedoittakaa!

Miehestä mieheen jo kuulutus kulki:
Maan alta myyrät on saatava julki,
ja vietävä takaisin inhaan itään.
Itku ei auta nyt yhtään mitään.
Rivihin vaan joka mies rivakasti.
Taisto on vietävä loppuun asti.

Pahempi kuin rutto on iivanan saasta.
Nyt se on kerrankin lähtevä maasta,
vievä on viimeisen solunsa myötä,
sillä nyt tehdäänkin tarkkaa työtä.
Niin on päättänyt lakeuden kansa.
Se siistii nyt maansa ja tanhuansa.

Ilkan laki on selvä ja suora:
Meitä ei peljätä hirttonuora.
Saisi jo miettiä jonkun verran,
ennenkuin marssimme kolmannen kerran.
Loppuun asti on tehtävä työ:
"Se luotasi luo, tahi maahan lyö".

Vankka on vaatimus nyt sekä vasta:
Rutto pois maastamme saastuttamasta.
Rautoihin roistot ja ryssien veljet,
petturijoukolle vankilan teljet.
Kiinteä käsky nyt käy Lapualta:
voittohon Suomessa valkoinen valta!

Ootko jo valveilla, Väinön suku?
Täällä ei Moskovon kätyrit nuku.
Vielä ne tekevät myyräntyötä,
työssä on paljon "rötköjä" myötä.
Tinkimätön on Lapuan laki:
maahan on lyötävä punainen saki.

Nyt se on saastalle saatava sulku.
Poikki on pantava petturin kulku.
Vaatien huutavi sankarten henki:
Maastamme pois joka iivanan renki.
Torjukaa turmat ja orjuuden ies!
Sinuhun luotamme, Pohjolan mies.

E. B. Höijer.

Herroille poliitikoille K. J. Ståhlbergille
ja Bruno Jalanderille.

Monen isänmaanystävän toivomus on, että Te julkisesti ilmoitatte, millaiset suhteenne ovat vapaamuurariuteen, jota, samoin kuin nykyistä sosialismia ja kommunismiakin, juutalaiset johdavat.

Lapuan vitsa.

"Lapuan laki"

— suositeltava kirja —

"Jos emme missään tapauksessa saisi tehdä muuta kuin mikä on lain kirjaimen mukaista, voitaisiin koko kansalta kaula katkaista sillä aikaa kun lähetämme nou-tamaan lainsäätäjää".

Tämä Oliver Cromwellin lause on näinä päivinä ilmes-tyvän, Lapuan liikettä, sen oikeutusta ja tarkoituksperiä selostavan Lapuan laki nimisen teoksen mottona. Sitten kirjassa luodaan lyhyt silmäys historiassa esiintyneisiin talonpoikaisliikkeisiin, omaan historiaamme, vapauttam-me, itsenäisyyttämme ja elämäämme uhkaavan kommu-nismin leviämiseen maassamme, talonpoikaisliikkeen syn-tyyn, kehitykseen ja tähänastiseen toimintaan. Lopussa luodaan silmäys nykyiseen tilanteeseen sekä päädyttään lopputulokseen, että kansanliikkeen ohjelman täydellinen ja nopea toteutuminen on ainoa tyydyttävä keino rau-hallisuuden ja tyydyttävän, normaalin olotilan maahan palauttamiseksi.

Näytteenä kirjan sisällöstä otamme tähän seuraavan kappaleen sen viimeisestä luvusta:

"Lapuan liike on se terävä leikkausveitsi, joka ar-motta puhkaisee kansamme ruumista myrkyttävän mä-täpäiseen. Leikkaus tekee tietysti jonkun verran kipeää, poistaen taudin ja sitä tähän saakka hoitaneiden puoska-rien käyttämän kamaridemokratian huumausaineen syn-nyttämän turtumisen. Potilas kiemurtelee heränneestä ki-vuntunteesta ja vaistomaisesti yrittää vetäytyä syrjään parantavan leikkausveitsen tieltä, entiseen kivuttomaan olotilaan takaisin vaipuakseen. Kun se ei onnistu, kun leikkausta ei keskeytetä, puhkeaa sairauden hermojen ärtymys tuskanhuutoina, syytöksinä leikkausvälinettä, Lapuan liikettä kohtaan.

Tällainen on tilanne nykyisin.

Voitane kysyä ja kysytäänkin:

Onko tämä uusi hoitotapa sairaan tervehtymiselle vält-tämätön? Eikö entiset lääkkeet olisi hänen elämänsä yhtä varmasti pelastaneet?

Vastaus kuuluu:

On. Entinen ei auttanut.

Mualla kai vielä voidaankin sairautta sietää, sen ke-hittymistä vähän aikaa seurata, mutta meillä ei sellaiseen ole enää varaa, vaan on nopea ja perusteellinen paran-nus hankittava, kuluttavassa tuleassa sen viimeinenkin tartuntaa levittävä basilli tuhottava.

Tämän pääasian suhteen ei juuri olekaan erimielisyyttä. Väittelyä synnyttää ainoastaan menettelytapa; Lapuan reseptiä pidetään outona, entisistä liian suuresti poikkeava-na. Jotkut tahtoisivat vielä kokeilla muilla lääkemää-räyksillä, huolimatta siitä, että nykyisin käytetty on ai-noa jo tuloksia antanut ja niiden perusteella toivottuun tulokseen johtava.

Lapuan liike — yli maan levinneenä kansanliikkeenä — on kaiken edellisen perusteella ollut tarpeellinen ja on yhä edelleen tarpeellinen. Sen tehtävä päättyy vasta kun kommunismi on maasta poistettu ja valtiovallalla on kei-noja, halua ja kykyä sen uudelleen tulemistä ehkäise-mään.

Sitä voidaan ehkä muutamista pikkupiirteistään moit-tia, sen sanonta- ja esiintymistavat eivät ehkä ole dip-lomaatti- ja seurustelusalongeissa hiottuja. Se on talon-poikaisen karua ja hienostuneille korville karkeaa kuulla, mutta sen ansiot ovat virheitä suuremmat ja ne virheet-kin sellaisia, joista ei ennen ole suurta melua pidetty".

Tämä näyte osoittaa kirjan tavan katsoa asioita. Ollen tätä nykyä ainoa täydellisesti Lapuan liikettä esittelevä teos, on jokaisen aikaansa seuraavan kansalaisen siihen tutustuttava. Erittäinkin talonpoikaismarssiin osallistuneiden, joiden nimistö, rykmentittäin, pataljoonittain ja pitäjittäin lueltuna sisältyy teokseen erikoisena liitteenä.

Keiden mielestä

tarkoitus pyhittää keinot?

Meitä vastustavat poliitikot presidentti K. J. Ståhlberg ja maaherra Bruno Jalander ovat singonneet isänmaallisen kansanliikkeen silmille sen valheellisen häväistyksen, että tämä kansanliike muka katsoisi hyvän tarkoituksen pyhittävän kaikki keinot. Tämä kansanliikehän on tahtonut palauttaa Suomen lain hengen ja Jumalan lain mukaisen rauhan ja järjestyksen tähän maahan ja alussamainitut poliitikot väittävät, että kansanliikkeen olisi pitänyt tässä työssään kaikissa olosuhteissa noudattaa ihmisten säätämiä Suomen lain muotoja. Mainitut poliitikot uudistavat siis tässä saman näytelmän, mikä esitettiin Kristuksen vaikuttaessa maan päällä. Kirjanoppineet ja fariseukset syrjäyttivät myöskin silloin sydämen puhtauden, tahdon sisimmät pyrkimykset ja Jumalan lain perusvaatimukset yksityistapauksiin kohdistetun laillisuusperiaatteen hyväksi. Kristus kunnioitti kyllä näitä yksityiskohtaisia lainsäädöksiä, mutta hän tunsikin olevansa sidottu vain lain henkeen ja suurimpiin käskyihin sekä lain lopulliseen tarkoitukseen, eikä kaikkien yksityisten käskyjen sanamuotoihin. Kristus on sanonut, että lain suurimmat käskyt ovat: Rakasta Herraa Jumalaasi koko sydäimestäsi ja koko sielustasi ja koko mielestäsi ja koko voimastasi ja lähimmäistäsi niinkuin itseäsi. Me heikot ihmiset joudumme usein rikkomaan näitä kristinuskon suuria käskyjä vastaan, mutta ainoastaan sosialisti- ja kommunistijohtajat ovat rakentaneet tämän rakkauden evankeliumin käskyjen rikkomisesta oikein oppijärjestelmän, luokkavihan ja jumalattomuuden evankeliumin, jota he saarnaavat yhteiskuntain vähäväkisimmille. Kristus on sanonut: Joka viettelee yhdenkään näistä pienistä, jotka uskovat minuun, hänelle olisi parempi, että myllynkivi olisi pantu hänen kaulaansa ja hänet olisi heitetty meren syvyyteen. Myöskin on Vapahtaja sanonut: Minä olen tie, totuus ja elämä. Totuus on tietenkin sama kuin Jumalan lain perusvaatimukset. Tie merkitsee samaa kuin ne keinot, joilla nämä perusvaatimukset toteutetaan. Tämä tie ei voi nykyään sen enempää kuin Kristuksen aikanaan kaikissa olosuhteissa olla yksityistapauksiin kohdistetun laillisuusperiaatteen noudattamista. Kristusta ja hänen totuutensa puolesta taistelevia eivät sido ihmissäädökset, jos niillä yritetään puolustaa oikein oppijärjestelmäksi muodostunutta vääryyttä. Tämä ei merkitse oikeinajatteleville ihmisille sitä, että hyvä tarkoitus pyhittää kaikki keinot. Mutta niistä, jotka viimeainitulla valheellisella väitteellä yrittävät tuhota heränneen, isänmaallisen kansanliikkeen, on sanottava, että he yrittävät pyhittää pahan tarkoituksensa kaikilla keinoilla.

Emme tahdo tällä väittää, että kaikki isänmaallisen kansanliikkeen liepeillä tapahtuneet, puhtaista syistä aiheutuneet ja senvuoksi ymmärtämystä ansaitsevat oma-aloitteiset teot oli-

sivat oikeita, harhaantuneisiin veljiin kohdistetun kristillisen kurituksen ilmauksia. Kristitynhän on käsketty rakastaa myöskin vihollisiaan ja olemaan nöyrä lailliselle hallitusvallalle. Kristushan on sanonut: Antakaa keisarille, mitä keisarin on, ja Jumalalle, mitä Jumalan on. Kun siis hallitus lupasi antaa Jumalalle, mitä Jumalan on, kukistamalla maastamme kaikkea pyhää pilkkaavan ja luokkavihaa saarnaavan kommunismin, niin olisi heränneen kansanliikkeen kaikkien oikeitten kannattajien kristillinen velvollisuus ollut jäädä toistaiseksi odottamaan näiden lupausten täyttämistä. Ja kun joku aikoinaan punakapinaan osanotosta syypääksi tuomittu oli jälkeisellä elämällään osoittanut kääntyneensä, niin olisi kaikkien oikeitten kristittyjen pitänyt antaa hänelle anteeksi.

Lapuan liikkeen todelliset kannattajat tekevätkin tietysti kaikkensa, jotta kristinuskoa, eri kansankerrosten välistä veljellistä yhteistyötä sekä maamme suomalaista ja ruotsalaista kansallisuutta vihaava kommunismi, sosialismi ja vapaamuurarius voitaisiin tuhota rauhallisilla Suomen lain säätämällä keinoilla tästä maasta. Mutta on muistettava, että viimeainituista kolmesta vaarallisesta liittolaisliikkeestä on nyt nopeasti tehtävä loppu, sillä me Lapuan liikkeen kannattajat tahdomme täyttää johtajamme Vih-tori Kosolan talonpoikaismarssin aikana Valtioneuvostontorilla meille saneleman valankaavan sanat: Me olemme marssineet tänne pääkaupunkiin lausumaan julki kaikille niille, jotka isänmaan onnen ja vapauden hautaa kaivavat, vakavan varoituksemme ja sen peruuttamattoman sanamme, että kommunismi on Suomessa tuhohtava ja että me emme tule taistelustamme luopumaan ennenkuin tämä sanamme on viimeistä kirjainta myöten toteutettu.

O—i L—e.

HÄTÄHUUTO KANSOJEN VANKILASTA

on vasta ilmestyneen kirjan nimenä, jonka kirjoittaja I. M o s s e g lopettaa seuraavilla sanoilla:

"Mutta vaikka Moskova nyt taas julmasti rääkkää ja surmaa niitä sävyisiä ja ahkeria kansoja, jotka ovat ikiajoista omistaneet ja ominaan viljelleet eri tienoita laajassa Itä-Euroopassa sekä Keski- ja Pohjois-Aasiassa, mutta joita muualta tullut venäläinen anastajarotu kyynillisellä ironialla nimittää "vierasheimoisiksi", vaikka röyhkeä anastaja ja sortaja nyt surmaa miljoonia miljoonien perästä, tahtoen hävittää Venäjän laajan valtakunnan eri osien alkuperäiset ja oikeat omistajat sukupuuttoon, niin se ei näy liikuttavan iloista maailmaa, ei politiikan ja kansainvapauteuden harkitsevia johtomiehiä, ei kristillisen ajatussuunnan edustajia. He eivät näe näiden köyhien ja hyljättyjen kansain kuolinkamppailua eivätkä kuule niiden nälän ja toivottomuuden jäätämiltä huulilta lähtevää, viimeistä, tyhjyyteen häipyvää huokausta:

"O i pelastakaa meidät kansojen murhaajasta, pelastakaa meidät."

AVOIN KYSYMYS

henkivakuutusyhtiö "Suomen" johtokunnalle.

On liikkeellä sellainen huhu, että johtaja Lavonius olisi eräille jääkäreille sanonut: "Kuka käski teidän mennä Saksaan? Olisitte pysynyt kotimaassaan!" Tällaisen työkeän vastaanoton kerrotaan eräitten jääkäreiden saaneen "Suomi"-yhtiössä, kun he Saksasta palattuina olivat menneet maksamaan rästissä olevia vakuutusmaksujaan. Onko tässä huhussa perää? Yhtiön oman edun kannalta luulisi olevan suotavaa, että johtaja Lavonius itse julkisuudessa ne joko peruuttaisi tai myöntäisi oikeaksi, jotta tiedettäisiin, miten yhtiöön vastaisuudessa on suhtauduttava.

Julkisuudessa on aikanaan kerrottu, että "Suomi"-yhtiö suurimmaksi osaksi rahoitti vuoden 1918 kapinassa rikkinämmutun Helsingin työväentalon uudelleen rakentamisen. Eikö yhtiöllä vieläkin ole kiinnelainoja tässä kommunistisessa linnoituksessa ja pesäpaikassa? Myöskin tiedetään kertoa, että "Suomi"-yhtiö on varsin auliisti myöntänyt lainoja toisillekin kommunistien hallinnassa oleville työväentaloille. Jos näin on, niin uskaltaako yhtiö julkaista luettelon niistä työväentaloista, joille se lainoja on myöntänyt? Onko mahdollisesti ollut tarkoitus auttaa kommunisteja rakentamaan salaisia kätkejä asevarastoilleen? Aikooko yhtiö edelleenkin jatkaa tällaista rahoituspolitiikkaa ja aikooko se olla irtisanomatta kommunistisille työväentaloille myönnettyjä lainoja? Jos yhtiö edelleenkin aikoo toimia edelläkerrotulla tavalla, niin miten yhtiöstä voivat saada pois rahansa ne vakuutetut, jotka eivät suvaitse, että heidän isänmaansa Suomen nimeä väärinkäytetään sellaisissa yrityksissä, joiden oikea nimi pitäisi olla ryssä?

"Suomessa" vakuutettu.

KAUAN KAIVATTU

täysin suomalainen ensi luokan hotelli "KAI-SANIEMI" Helsingissä tyydyttää kahdenlaiset vaatimukset, joitten luulisi olevan ristiriidassa keskenään, mahdollisimman huokea yösi ja toisaalta kaikki nykyaikaisen suurhotellin mukavuudet. Puhelin joka huoneessa, ihanat vuoteet, kuuma ja kylmä vesi, ilmainen kylpy — siitä huolimatta saa huoneen jopa 30 markalla.

"SUOMEN SOSIALIDEMOKRAATTI"

kertoi äskettäin toim. Lenni Laakson (Karrin) ilmoittaneen heille, "ettei hän kuulu Aktivistin toimitukseen eikä ole lapualainen". Että Aktivistin toimituskunta olisi täydellinen, on Suom. Sos. Dem nyt valinnut toim. Laakson tilalle toimituksemme jäseneksi Rökkön & Pekkalan muiluttajaksi syytetyn Kosti Eerolaisen. Kun olemme kuulleet, että Eerolainen on aktiivinen mies ja ent. "ohranana" kommunistiasian erikoistuntija, odotamme kiitkeästi hänen saapumistaan toimituskuntamme jäseneksi. Samalla kiitämme Sasua hyvästä mausta.

SILTASAAREN PAROONI Y.M.

Kommunistinuorukaiset olivat liimailleet muiden puolueiden vaalijulistuksiin Helsingissä omia "julistuksiaan". Niinpä eräeseen edistyspuolueen julistukseen oli pantu ilkeämielinen vertaus Oikeuden Enkelistä, jolla on silmät siteessä, kehoituksella äänestäjille myös sitoa silmät ennen äänestämistä.

Eräeseen sosialistien plakaattiin oli päälle liimattu lappu, jossa luetaan:

"Kun lapsihelvaukseen sairastunut kansanvaltamme on nykyisin antanut Lääkintölaitokselle ylimäärin työtä kehoitetaan hätäntyneitä vanhempia, joitten pienokaiset ovat sairastuneet lapsihelvaukseen, kääntymään avun ja neuvon pyynnellä toistaiseksi kunkin haudankaivajan puoleen paikkakunnallansa."

Ruotsalaisten plakaattiin oli von Bornin kauniin kuvan alle liimattu hänen uusi kreivillinen arvonsa: Siltsaaren kreivi. Se on hänen palkkansa palveluksistaan kommunisteille.

— Uskon kirkko. Suomen Kirkon Seurakuntatyön Keskusliiton toimittama arvokas vuosikirja sisältää 7:nsillä suomalaisilla kirkkopäivillä tämän vuoden tammikuussa pidetyt esitelmät, alustukset, saarnat ja raamattutunnit. Erikoisen painavuus vallitsi näissä Lapualla, herännäiskansan keskuudessa vietetyissä kirkkokansan kokouksissa. Onhan tänä vuonna kautta luterilaisen maailman vietetty Augsburgin uskontunnustuksen 400-vuotismuistoa, ja kansamme nykyinen uskonnollis-siveellinen hätä vaatii kirkkomme pappis- ja maallikkojohtajia neuvottelemaan keinoista sen lievittämiseksi. — Kirjoituksista mainittakoon: piispa Gummeruksen avajaispuhe, piispa Koskimiehen alkajaisaarna, kirkkoherra Jauhainen: "Siirtolaislähetyksemme kipeimpiä tarpeita", asessori K. R. Kares: "Augsburgin tunnustus ja nykyinen luterilainen kirkko", asessori K. V. Lehtonen: "Mitä voitaisiin tehdä lepopäivän pyhittämiseksi", kirkkoherra Malmivaara ja maanviljelijä Im. Hohti: "Koti ja kristillisyyden harjoitus", kirkkoherra E. J. Wirén: "Kirkollinen rakkaudenpalvelus ja nykyinen hätä", rovasti S. Soriola: "Pyhätkä palkkamme", tohtori O. Heikinheimo ja tarkastaja J. K. Kuoppala: "Syyt kansamme elämän rappeutumiseen ja sen aiheuttama toiminta", tuomiorovasti K. H. Seppälä: "Uskallusta", tuomiorovasti A. W. Kuusisto: "Seurakuntaväen yhteys" y.m. sekä Kirkkopäivien julkilausuma Suomen kansalle. — 189 kookasta sivua. Hinta 30.—. Werner Söderström OY:n kustannuksella.

— Aarne Karimo: "Germaaneja". — "Valkoisen armeijan" ja "Kumpujen yöstä"-kirjan tekijä lähti viime talvena niille Euroopan vanhoille sotatantareille, joilla suomalainen sisu ja sitkeys menneinä aikoina ovat korjanneet sodan verisiä laakereita. Tältä matkalta syntyi piirros- ja tarinakirja Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja Saksasta. Kirjassa on sekä huumoria että historiaa, kansantietoa ja matkailutietoa. 200 taiteell. piirrosta esittää germaaninaamoja kuninkaista aina jätkämiehiin ja maiseimia tuntureilta alamaihin saakka sekä muita, näiden päätepidesteiden väliin mahtuvia asioita. — 356 sivua. 55.—, sid. 65.—.

Muistelmia kommunistien kiihoituksesta.

Usein on ihmetelty sitä, mistä johtuu kommunistien saama suuri kannatus maassamme. Ken vaivautuu perehtymään kommunistien harjoittaman kirjoitetun ja suusanallisen kiihoituksen eri muotoihin, ei lainkaan ihmettele tätä ilmiötä, yhtävähän kuin sitäkään, että sosialidemokraatit juuri ennen maailmansotaa ja sen aikana saivat niin paljon joukkoja lippujensa alle, juuri samoja kiihoituskeinoja käyttämällä kuin nykyiset kommunistimmekin. Kommunismi on sosialidemokratian synnyttämä, "eikä omena kauaksi puusta putoa". Kommunisien harjoittama kiihoitus on kyllä kokonaisuudessaan niin valheellisen törkeää, että se menee vain täysin harkintakyvyttömiin joukkoihin. "Kaikki vastustajien, ja toisen maailmankatsomuksen omaavien sanomalehdistö ja kirjallisuus ovat myrkyä", on kommunistijohtajien joukoilleen antama ojennusnuora. Siis aivan sama menettely, mitä sosialidemokraattimmekin ovat noudattaneet.

Kaikenlaiset, kiihoittavassa muodossa pääasiassa työmiesten kesken kerrotut mitä erilaisemmat huhut ja jutut, joita porvareista ja viranomaisista kerrotaan yhä uudestaan ja uudestaan vähäisin muunnoksina, ovat useimmiten päämäärästään tietoisten kommunistitoimittajain järjestelmällisesti levittämiä.

Alekirjoittaneelle on kerran eräs työmiehen (ei kommunisti) tullut valittamaan sitä, että tuhlataa varoja maksamalla palkkaa satatuhantiselle suojeluskuntajoukolle — suojeluskuntaan kuulumisestaan. Kun lausuin ihmetykseni, mistä mies on tuollaisia tietoja saanut ja kielsin asian niin olevan, väitti mies kertomansa olevan totta, sillä sitähan kerrotaan aivan yleisesti hänen seurapiirissään, selittäen kuitenkin saaneensa tietää, että tuota palkkaa maksetaan salaa, joten sitä on vaikea todistaa, "mutta kyllä se kuitenkin tiedetään", lausui mies. Sain pitää miehelle pitkän luennon, ennenkuin tämä uskoi, että mainittu juttu on valhetta ja että suojeluskuntalaiset päivittäin saavat uhrata, sekä aikaansa että varojaan, kuullessaan suojeluskuntaan, jopa usein menettävät työpaikkansaakin, kun eivät suostu suojeluskunnasta eroamaan. Tiedustellessani mieheltä yksityiskohtaisesti asiaa, kävi selville, että juttu oli eräiden Venäjältä saapuneiden kommunistien levittämä. Usein kommunistien kesken toistuva juttu on se, että "taas (siellä ja siellä) ovat oravakomppanialaiset piekseet työläisten lapsia, nimitelleet heitä kommunisteiksi ja punikeiksi, niin että on pitänyt viedä noita piestyjä sairaalaankin." Näin koetetaan vaikuttaa työläisäiteihin ja nostattaa heidän vihaansa suojeluskuntaa ja valtakunnan puolustusta vastaan.

Aina silloin, kun oikeuksissa on ollut tutkittavina kommunistijuttuja on kommunistinen sanomalehdistö sisältänyt mielikuvituksellisia kertomuksia siitä, miten muka tutkintoviranomaiset ovat syytettyjä piekseet ja kiduttaneet. Näin menetellen on noudatettu sitä Leninin ohjetta, että valtio- ja maanpetosjuttujen oikeuskäsittelytilaisuudet ovat muutettavat kommunistisiksi propagandatilaisuuksiksi. Useimmiten nuo jutut ovat niin tökerösti kokoonpantuja, että vähänkin ajatuksiaan keskittämällä havaitsee niiden mahdottomuuden. Sanomalehdissä olleet jutut kuitenkin kalpevat niiden kertomusten rinnalla, joita kommunistitoimittajat suusanallisesti levittävät. Puhutaan kidutuspenseistä ja hirvittävästä kohtauksista tutkintotilaisuuksissa, useinkin niin ruokottomassa muodossa, että eivät edes kommunistit ole kehdanneet niistä sanomalehdissään kirjoittaa, mutta henkilökohtaisessa agitationissa ne kyllä täyttävät paikkansa.

Tässä esitin pari esimerkkiä kommunistien agitatiosta. Jos kirjoittaisin kaikki ne jutut, mitä olen kuullut työläisten keskuudessa levitettävän määrätystä tarkoituksesta, tulisi siitä kokonainen kirja mitä inhoittavimpia valhejuttuja.

Tämän lisäksi valehtelevat kommunistit suunnitelmallisesti kansainvälisessä mittakaavassa, herättääkseen työläisissä vihaa eri maiden muka työläisiä vastaan yhteenliittyneitä kapitalisteja, hallituksia ja viranomaisia vastaan. Moni on ehkä lukenut kommunistilehtiämme ulkomaanutisista lainauksia "Imprekorista", kommunistien Itävallassa ilmestyvistä kansainvälisistä äänenkannattajasta, kuinka viranomaiset ja "fascistit", joita viimeksi

mainittuja kommunisti näkee kummittelevan joka paikassa, terrorisoivat ja kiduttavat työläisiä, milloin Puolassa, milloin Jugoslaviassa, Unkarissa tai muualla. Joskus nämä jutut ovat aivan pöyristyttäviä. Kerrotaan raiskauksista, ruoskimisista j.n.e. Tietysti kaikki kommunistit uskovat nämä jutut tosiksi ja syttyvät "pyhään vihaan", koskapa jotkut harkintakykyisinä pidetyt porvaritkin niihin uskovat. Nämä herkkäuskoiset eivät kuitenkaan tiedä, että tuossa samaisessa "Imprekorissa" on yhtä pöyristyttäviä juttuja Suomestakin. Mitenkähän olisi, jos nuo kommunistilehdet lainaisivat myöskin tuossa mainitussa lehdessä julkaistuja, Suomea koskevia juttuja, kuinka esimerkiksi Suomen viranomaisten "käsiin joutuneita" työläisiä ja talonpoikia häviää jäljettömiin, jopa kymmeniä vuosittain ja annetaan lukijain ymmärtää, että nämä ovat tulleet murhatuiksi, uskoisivatkohan silloin esim. edellämainitut porvarit, että nuo jutut Unkarista, Puolasta, Rumanista y.m. ovat totia.

Tämä vääristeleminen ja valehtelevä kansainvälisessä mitassa on muuten ominaisin piirre kaikissa puolueissa, jotka tunnustavat Leninin ja Marxin oppeja. Siitä johtuu, etteivät sosialidemokraattikaan ole siitä täysin vapautuneet, jonka hyvin näemme niistä valheista ja vääristelyistä, joita Suomessa oleva sosialidemokratien artikkelipaja on ulkomaisiin lehtiin esim. nykyisestä kansanliikkeestä lähettänyt.

Aikoinaan erotettiin Ruotsin sos.dem. puolueesta toimittaja, joka uskalsi kiellosta huolimatta sanomalehdessään julkaista sen historiallisen tosiasian, että Karl Marx tuomitsi vääräksi saksalaisen vallankumousmiehen Vilhelm Liebknechtin kannan, kun tämä valtiopäivillä äänesti, 1870—71 Ranskan ja Saksan välisen sodan aikana, sotamäärärahojen myöntämistä vastaan, — joka asia selviää Marxin ja Engelsin välisessä kirjeenvaihdossa näiden ollessa maanpakolaisina Englannissa. Tässä ei pidä ajatella että juutalainen Marx olisi rakastanut isänmaataan, ja että yllämainittu kannanotto olisi siitä johtunut, mutta katsoi hän että kansainvälinen (ja saksalainen) sosialismi kärsii Ranskan voitosta ja Saksan tappiosta. Kuten edellämainitusta Ruotsinkin esimerkistä näkyy, salataan järjestelmällisesti kaikki tosiasiat, jotka asettaisivat johtajien saarnaamat opit (tässä tapauksessa maanpuolustus) kyseenalaisiksi.

En malta olla tässä yhteydessä kertomatta, miten suomalainen kansanedustaja voi suhtautua omaan maahansa ja taas toiselta puolen vieraaseen valtakuntaan. Tunnettu kommunistien kansanedustaja Rosenberg, puheessaan viime vuonna eräässä Itä-Suomen kaupungissa, kun oli ensiksi kehunut Venäjän oloja maasta talvaiseen, Suomen oloja ja valtakuntaa kaikin tavoin moittien puheensa eräässä kohdassa, tyypillisen kommunistisen logiikan mukaan sanoi: "Mitä me voimme sille, jos Suomen hallitus on niin heikko, että se ei voi estää kommunistisia lehtiä ilmestymästä ja että meidän valtamme Venäjällä on niin vahva, että se voi estää ilmestymästä kaikki kommunistien valtaa vastustavat lehdet." Tällä tuo kansanedustaja tietenkin tahtoi kuuliolleen osoittaa Suomen valtakunnan heikkoutta ja herättää kuulijoissaan toiveita sen pikaisesta kukistamisesta. Rosenberg ei tietenkään voinut silloin aavistaa, että jonkun kuukauden kuluttua tullaan kommunisteille osoittamaan kouraantuntuvasti, että ainakaan Suomen kansa ei ole niin heikko, että se ei voisi estää noiden valtakunnan ulkopuolelta rahoitettujen kommunistilehtien ilmestymistä.

Kuinka monta kertaa onkaan raivon kyynel vierähtänyt, kuinka monta kertaa onkaan sydäntä aivankuin ruumiillinen tuska kouristanut ja kuinka monta kertaa onkaan käsi vaistomaisesti haparoinut asetta tätä rienausta, valhetta, uskonnon ja isänmaan ivaamista ja pilkkaamista kuunnellessa ja lukien, ennenkuin viimeinkin kansa nousi asettamaan sulun tuolle kommunistiselle likavyörylle, nousi tappamaan tuon myrkyllisen käärmeen.

Ei voi olla ihmettelemättä ja syvästi surkuttelematta niitä porvarillisia poliitikkoja, jotka, huolimatta siitä, että hyvin tuon kaiken tietävät, käyvät noita kommunistijesuiittoja puolustamaan.

Ent. keskipohjalainen.

Hereille, kirjallisuuden lapualaiset!

Kirjallisuudella on ollut kunnioitettava osuutensa maamme itsenäisyystaistelussa, vapaus saavutettiin miltei yhtä paljon kirjan kuin kiväärin ansiosta. Totta on kuitenkin se, että kivääri sen lopullisesti saattoi onnelliseen ratkaisuunsa; mutta kansallistunnon herääminen kirjallisuuden huomattavalla myötävaikutuksella omaa myös lopputulokseenkin osuutensa ja sen kiväärin miehetkin mielihyvin tunnustavat. Ja kantoihan kirjallisuuskin osuutensa veriuhrista. Mutta kuinka on nyt asianlaita? Vieläkö kirjallisuus nytkin seisoo taistelulinjoilla entisten aseveljiensä rinnalla? Valitettavasti ei enään ehjin rivein. Vanha kaarti on alkanut vajeta ja nuori kaarti asustaa vielä lastenkamarissa haaveillen vieraista tähdistä ja vieraista lipuista.

Muistetaan kuinka venäläisvallan synkkinä vuosikymmeninä kirjallisuutemme oli valona pimeydessä vaeltavalle kansalle, kantaen soihtua korkealla että kaikki näkisivät seurata. Suomalainen kirjallisuus tuotti silloin teoksia, jotka alati tulevat säilymään kansallishenkemme muistomerkkeinä, teoksia, jotka sytyttivät mieliä itsenäisyystaistelulle, kiihoittivat vapauskaipua ja saivat maailman myötätunnon meidän puolellemme. Niin sorretti kuin olomme olikin ja jos usein työmme hedelmät jäivät vieraiden lippujen varjoon, niin sittenkin jaksoi vanha kaarti säilyttää tulevaisuuskonsa ja rohkaista sekä antaa toivoa epäilevimmillekin. Olisi luultu siis vapaussodan jälkeisen kirjallisuuden muodostuvan entistä voimakkaammin kansalliseksi, suomalaisen rodun voittolauluksi, sillä ainahan, historiasta sen näemme, kansalliset merkkitapahtumat kuohuttavat koko henkistä elämää. Olisi luultu vuosisatais-orjuuden päättyessä entistä kirkkaampien säkenien lentelevän ulos maailmaan, mutta niin ei käynyt. Vanha kaarti tiesi tehtävänsä, mutta nuoret, joiden hyväksi vapaussota ja veriuhrin ensikädessä koituivat, osoittautuivat epäkypsiiksi jaloon tehtävänsä. Verin oli luotu heille tie auki, vapaa oli sarka, ei muuta kuin lujin käsin sitä muokkaamaan ja laajentamaan. Mutta niin ei tapahtunut . . .

Missä syy siihen?

Saamme kiittää siitä ensikädessä maailmansotaa. Maailmansota joudutti vapauden päivän koittoa, mutta se jätti myös ikäviäkin jälkiseurauksia. Puhumatta tässä yhteydessä muista maailmansodan jälkiseurauksista tulokoon mainittua, että taide-elämän rappeutuminen yleensä juontaa juurensa sodan synnyttämistä henkisistä sairauksista. Syntyi kaikenkarvaisia ylikultivoituja virtauksia, jotka etupäässä juuri tempasivat nuorison mukaansa leviten tuhoisan kulkutaudin nopeudella yli koko sivistyneen maailman. Sodan synnyttämän henkisen lamaannuksen aikana patoutuneet arvot purkauivat sen kuristavan otteen herpaantuessa rajalla voimalla aiheuttaen mittasuhteiltaan valtavan ylituotannon. Sodan aikuista kansallistunnon valtakautta seurasi luonnonlain mukaisesti takaperoinen jälkivaikutus. Sotaa käyneiden vihollisvaltojen nuorisot pyrkivät lähentyämään toisiaan ja niin sai epäkansallinen kosmopolitismi alkunsa.

VELJEKSET SEPPI & K:NI

OULU

Puhelimet 112 ja 545

Tukkukauppa

KANGAS- JA LYHYTTAVAROILLE.

Seinäjoen Seurahuone

Ajanmukainen hotelli paikkakunnalla.

Puh. 129 **HOTELLI SUOMI** Seinäjoki
Viihtyisiä huoneita suositellaan matkustajille.

C. E. WENELIUS

ASIANAJOTOIMISTO

Pietarsaari - Puh. 525

Meidän maamme nuoriso, m.m. kaikkein innokkaimpana nouseva kirjailijapolvi, heittäytyi sokeasti mukaan tavoittelemaan kosmopoliittisia pilvilinnoja, vieraantuen omasta kansastaan ja osa suorastaan kieltäen sen.

Odotettiin sen menevän ohitse, mutta niin ei käynyt, turmelus osoittautui elinvoimaiseksi, levittäen vahingollisen vaikutuksensa yhä laajemmalle. Siten on jouduttu vähitellen siihen, että n.s. akateeminenkin nuorempi kirjailijapolvi osittain on sortumassa pasifismin, jopa sosialismin tielle. Veljeillään eri maiden punaisten kirjailijapiirien kanssa, jopa mennään niinkin pitkälle, että eräs polven huomatuimmista runoilijoista sanoo lapualaisliikkeestä seuraavaan tapaan: "Se (lapuanliike) on surmanisku modernille kirjallisuudelle, ei Suomessa enään uskalla kirjailijakaan kirjoittaa rehellisesti (?), työväenluokan sorto koskee myös meihin . . ."

Siis, herroja tulenkantajia sorretaan, heille ei näytä johtuvan mieleen, että he itse harjoittavat jonkinlaista toisinajattelevien tyrannisoitua. Kansalliset näkökohdat taiteessa tahdotaan sotkea ja hävittää ja ollaan valmiita itkemään "kommunistiparan" kohtaloa.

Totisesti, nykyhetken nuoret kirjailijat, nuori kirjallisuus tarvitsee myös lapualaisensa, myös sillä taholla on unohdettu ja koetetaan unohtaa, että kirjallisuudella ennen kaikkea täytyy olla myös kansallinen tehtävänsä. Sen sijaan että raivattaisiin alaa suomalaiselle kulttuurille maailman henkisellä kilpailukentällä, tehdään suomalaisesta taiteesta jonkinlainen sätkyäjä, joka sätkyttelee aina sen mukaan kuin joku moderni kosmopoliittinen "mestari" suvaitsee narusta nykäästä. Kirjallisuutemme ei elä kovinkaan pitkälle vieraita, hengellemme ja kansallisuudellemme ventoja matkimalla, vaan elääkseen sen täytyy synnyttää jotain omaperäistä ja siihen se pystyy vain kansallisella pohjalla.

Siis herätettäköön kirjallisessa elämässämmekin aktiivinen lapuanliike puhdistamaan rivejä ja käsitteitä selvittämään. Asetettakoon asiat lopultakin oikeaan järjestykseen. Tervetäkin ainesta löytyy kunhan vain päästään alkuun.

Lapuaalla, 30. 9. 30.

T. W. P.K.

KAIHOA, lumpeita,

*nais-
konduktöörejä*

M. Tammisen ja H. Tuomisen mainioita esityksiä eloisasti toistavilla ODEON-levyillä:

- A 228138 Muistatko?, balladi. — Kaihoni, valssi.
- A 228133 Lumpeenkukka, slow fox. — Illan tullen, valssi.
- A 228134 Naiskonduktööri. — Neidon mieli.
- A 228139 Kaksi sydäntä valsin tahdissa. — Lady Divine, valssi.

Pyytää luettelo.

Pääedustaja:

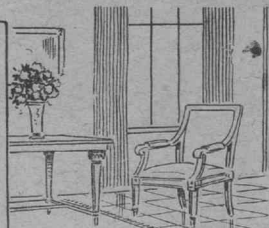
O.Y. HELVAR

Helsinki - Kalevank. 2

Puh. 38 702, 27 347

30 minuuttia
sitten näytti
lattia kulu-
neelta ja kiil-
lottomalta.

KIVA

Kiilloitusvaha

siniseissä rasioissa

on niin pehmeää, että se heti tunkeutuu lattian huokosiin ja kohta kevyen hankaimisen jälkeen jättää kauniin ja kestävän kiillon.

KIVA — uusin kiilloitusvaha — antaa Teille uusia mahdollisuuksia nopeasti ja vähällä vaivalla kiilloittaa lattiat ja linoleumimatot.

Tikkurilan Tehtaat.

TUOREIMMAT

margariinimerkit täällä

**O.Y.
MARGARIINITEHDAS KARJALA
A.B.**

VIIPURI

Puhelimit: 1517, 2206, 1378.

RUONA O.Y. RAAHE

Konepaja . Telakka . Valimo

Erikoisvalmisteet:

Lauttausvälineet
Sahakoneistot
Lautatarhakoneistot
Transporttilaitteet

HOTELLI ASTORIA

I-LUOKAN HOTELLI ja RAVINTOLA

Tampereen keskustassa, Kauppak. 16

Puhelin 1704 ja 2226, oma keskus

Sähköos.: ASTORIAHOTEL

Suosittellee kodikkaita huoneitaan. I-luokan ravintola. Puh. ravint. 387. Sopivia kokoushuoneita.

Asianajotoimisto

Helge Slotte

Kokkola

Puh. 258 ja 601.

Etelä-Pohjanmaan Pankki O.Y.

Pääkonttori LAPUALLA

SIVUKONTTORIT:

Helsingissä, Kauhavalla, Seinäjoella,
Turussa, Voltissa ja Ylihärmässä.

Talletuskorko 6
kuukauden irtisanonta

8 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$

Juoksevantilin
korko

6 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{0}$

GOODYEAR

RENKAITA

*käytetään meillä paljon
enemmän kuin _____
mitään muuta merkkiä.*

